

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Sărbătoarea Invierii

„Și mormintele s'au deschis,
și multe trupuri ale sfinților
cari adormiseră, s'au sculat“.
Mateiu, 27, 52.

Paștile sunt sărbătoarea biruinței, a învierii. Sărbătoarea primăverii.

Dintre paznicii înarmați și din întunecul mormântului, Isus pătimitorul, Isus batjocoritul, Isus bătutul și răstignitul pe cruce, Isus străpunsul cu sulița în coaste, Isus cel îngropat, răsare deodată, fără veste, luminat și proslăvit, ridicând steag de biruință peste toate răutățile și nelegiuirile pământului. „Și era fața lui ca fulgerul și vestmântul lui alb ca zăpada“. (Mateiu, 28, 3).

Șiroaiele de sânge cari împăinjeniseră sfânta față din Vineria mare, nu mai sunt. Lacrimile de durere și de chinuri s'au topit. Sgărieturile spinilor s'au închis și Fiul omului privește peste lume și peste veacuri cu ochi senini, iertători, dumnezești.

Nimic din chinurile morții, nimic din mucezeala și din mirosul greu al mormântului! In fața ingerilor cari au răsturnat piatra de pe mormânt, în fața tuturor noroadelor deatunci și din toate vremurile, iată, stă Isus Dumnezeu, rostindu-și nemuritorul și veșnicul îndemn:

— „Eu sunt învierea și viața; cel ce crede întru mine, de va și muri va fi viu“. (Ioan, 11, 25).

Prin strălucita minune din grădina lui Iosif din Arimatea și prin dumnezeștile cuvinte de mai sus, Fiul lui Dumnezeu a vroit să sădească în inimile și'n simțirile noastre, că învierea și biruința sa trebuie să fie pilda învierii noastre a tuturor. Chiar înainte încă, precum

spune Sfântul Evangelist Mateiu, pe când catapiteasma bisericii s'a rupt în două de fiorul morții Fiului omenesc, „mormintele s'au deschis și multe trupuri, ale sfinților cari adormiseră, s'au sculat“.

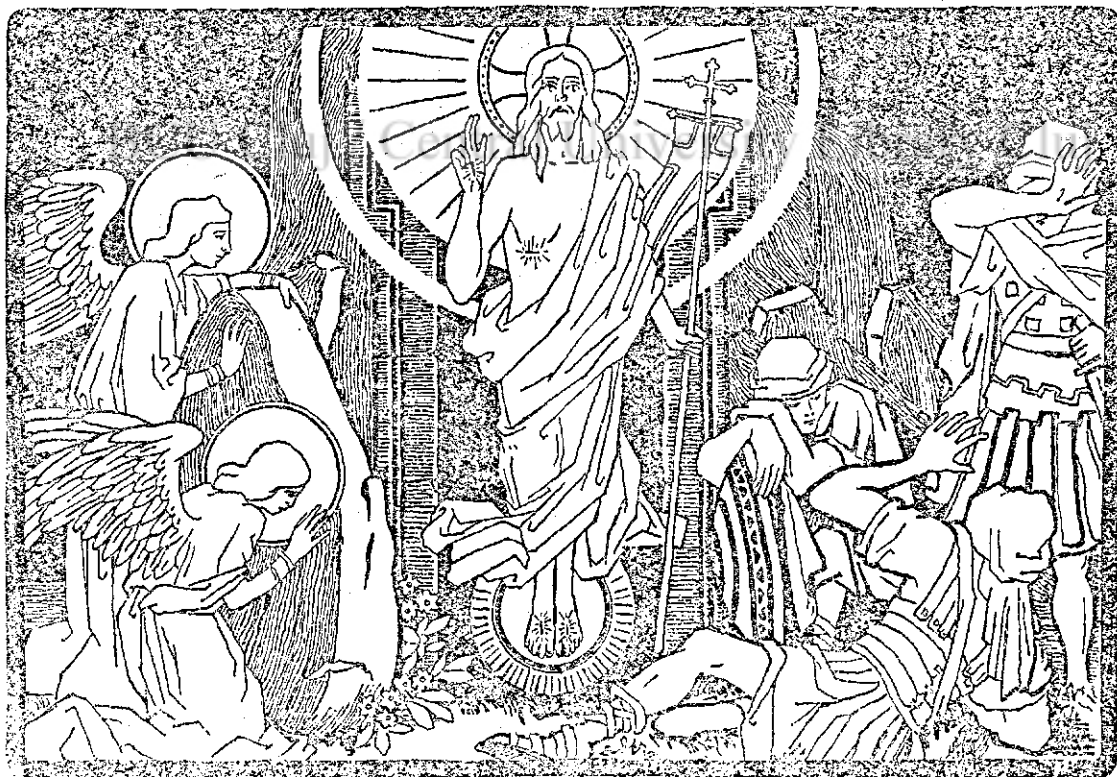
Inviind Isus, a închipuit deci și învierea noastră, cari ne numim și vrem să fim turma lui, ogorul și frământătura

și noi întru Innoirea vieții să umblăm“ (Romani 9, 4).

Innoirea vieții o vestește sfânta și luminată sărbătoare a Paștilor. Paștile sunt primăvara firii și primăvara sufletelor. Precum încolțește mugurul pe creangă, așa trebuie să încolțească și sufletele noastre spre adevărata creștinătate. Să ne lăpădăm cu toții de răutățile și viciunile lumii acesteia, de ură, de pizmă, de lăcomie, de zavistia cea dintre noi, de moartea care ucide sufletul și-l pierde

în mormântul din care nu mai este înviere.

Atâtea sunt relele cari ne pasc, atâtea păcatele cari ne macină credința și ne îndușmănesc cu Dumnezeu! Ne urim frate cu frate, ne păgubim unii pe alții, ne cufundăm sufletele în noroaiele tuturor bălților și păraielor necurate. Ne legăm de pământ mai mult decât de seninătatea și de curățenia țărilor albastre. Coborim tot spre morminte, fără să ne dăm seama că întunecul ucide și ne depărtează de Dumnezeu, ținta noastră cea ade-

Domnului. Pentru noi a înviat Isus.

Cu adevărat, oare câți dintre noi, oamenii pământeni, nu ne găsim adormiți și astăzi, sau chiar morți deabinele? Câți nu suntem lipsiți de credința care învie? Câți nu suntem morți din lipsă de creștinătate adevărată? O, lumea este încă un mare, un uriaș mormânt al atâtor suflete imprisotite, cari nu caută decât ale lumii plăceri și mulțumiri, cari nu după învierea și viața cea adusă de Isus se sbat, ci după ale trupului nemecnicii, care oase uscate și țărână deșartă este.!

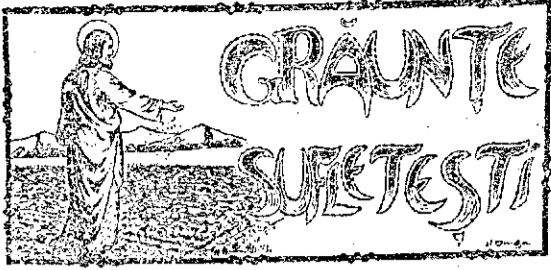
Sfântul Pavel, marele apostol al neamurilor, cu glas de duiosă iubire părintească se îndreaptă însă către noi toți cari suntem adormiți și ne strigă: „Precum s'a sculat Hristos din morți, așa

vărată! Căci ce este sufletul întinat de răutăți și de păcate, decât un mormânt trist și zadarnic?

Insă dacă ochii noștri vor căuta pururi spre fața lui Isus cea luminată prin izbânda învierii, viața noastră va fi ușoară, mângăiată și îndestulată. Va fi pace și mulțumire în casa, în satul, în țara noastră scumpă și dulce. Răutatea, durerea, nemulțumirea, neplăcerile, numai prin înviere se pot birui! Trăind în învățăturile lui Isus, în poruncile și'n legea lui, se vor deschide și mormintele noastre vremelnice și vom fi vii!

În nădejdea acestei învieri, că un îndemn pentru biruința noastră a tuturor asupra morții, și sufletești și trupești, să rostim azi cu sfântă bucurie:

Hristos a înviat!

Evanghelia sărbătorii

A treia zi de sfintele Paști

Luca 24, 12-35.

12. În vremea aceea Petru, sculându-se, a alergat la mormânt și, plecându-se, a văzut giolgiurile singure zăcând, și s'a dus de acolo, mirându-se de cele ce se făcuse.

13. Și iată doi dintre ei mergeau într-o aceeași zi la un sat, care era departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii, al cărui nume era Emaus.

14. Și aceia vorbeau între sine de toate întâmplările acestea.

15. Și a fost când vorbeau ei și se întrebau, și însuși Isus, apropiindu-se, mergea împreună cu dânșii.

16. Iară ochii lor se țineau ca să nu-l cunoască.

17. Și a zis către ei: „Ce sunt cuvintele acestea, de cari vă întrebați între voi, mergând, și pentru ce sunteți triști?”

18. Și răspunzând unul, al cărui nume era Cleopa, a zis către el: „Tu singur ești venit de aici în Ierusalim și nu știi cele ce s'au făcut în zilele acestea?”

19. Și el a zis lor: „Cari?” Iară ei au zis lui: „Celea cu Isus Nazarineanul, carele era om proroc, puternic în faptă și în cuvânt, înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul.”

20. Și cum l-au dat arhierii și domnii noștri la judecată de moarte, și l-au răstignit.

21. Iară noi nădăjduiam că acela este cel ce va să izbăvească pe Israel: și după toate acestea a treia zi este astăzi, de când s'au făcut acestea.

22. Ci și niște muieri de ale noastre ne-au spăimântat pe noi, cari au fost de noapte la mormânt,

23. și ne aflând trupul lui, au venit zicând, că și vedere de îngeri să fi văzut, cari zic că este viu.

24. Și s'au dus unii dintre noi la mormânt, și au aflat așa precum și muierile au zis: dară pe el nu l-au văzut.”

25. Și el a zis către ei: „O nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate, câte au grăit prorocii!”

26. Au nu se cădea să pătimească Hristos acestea, și să între într-o măriri sa?”

27. Și, începând dela Moise și dela toți prorocii, tâlcuia lor toate scripturile cari erau despre el.

28. Și s'au apropiat de satul, la care mergeau; și el se făcea a merge mai departe.

29. Și-l îndemneau pe el, zicând: „Rămâi cu noi, căci către seară este, și s'a plecat ziua.” Și a intrat să rămâie cu dânșii.

30. Și a fost când a șezut el cu ei la masă, luând pâinea, o a binecuvântat și frângând; o a dat lor.

31. Și li-s'au deschis lor ochii, și l-au cunoscut pe dânșii; și el s'a făcut nevăzut de dânșii.

32. Și ei au zis între sine: „Au nu

era inima noastră arzând întru noi, când ne grăia pe cale și când ne tâlcuia scripturile?”

33. Și, sculându-se într-o acelaș ceas, s'au întors în Ierusalim și au aflat adunați pe cei unsprezece și pe cei ce erau cu dânșii.

34. cari ziceau: „S'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon.”

35. Și ei povestiau cele ce se făcuse pe cale și cum l-au cunoscut pe el într-o frângerea pâinii.

* * *

12. Mergerea sfântului Petru la mormântul lui Isus o descrie mai amănunțit sf. evanghelist Ioan, la cap 20, 3-10.

13. Cei „doi dintre ei” au fost nu dintre apostoli, ci dintre ucenici, cărora Simon și Ioan le-au spus că a înviat Domnul. 60 de stadii = 12 kilometri.

15. Invățaceii vorbeau între sine întristați despre moartea lui Isus și că astfel li-s'a spulberat și lor nădejdea, de a vedea înființată împărăția mesiană, cea atât de mult dorită de Iudei.

16. Sf. evanghelist Marcu ne spune că Isus „s'a arătat într'alt chip la doi dintr'înșii, cari erau în drum și mergeau la un sat” (16, 12). Aceasta a fost pricina pentru care, l-au cunoscut cei doi, după sf. Marcu. Invățaceii sunt de părerea că cei doi nu l-au recunoscut pe Isus, pentru că așa a voit Dumnezeu, ca invățaceii să-și poată arăta adecă, fără de nici o jenă, simțimentele lor, iar Isus să le tâlcuiască încă odată scripturile și prorociile cari se referesc la el, și astfel invățaceii să cunoască mai bine adevărata împărăție mesiană, iară bucuria lor, că l-au văzut pe Domnul, să fie și mai mare.

20. Ceice au pricinuit răstignirea Domnului au fost de fapt arhierii și domnii Iudeilor, dupăcum se vede din Faptele Apostolilor 2, 23; 3, 15; 4, 10.

21. Iată cât de minunat tâlcuește stihul acesta Giovanni Papini, în Viața lui Isus (în românește de Alex. Marcu, editura „Cartea Românească”, pag. 519-520): „Și ei, ca mai toți ucenicii, adăstau ivirea unui Mântuitor; dar a unuia care să vină să scape înainte de orice Israelul. Un Mesia, într'un cuvânt, care să fi fost mai degrabă fiu al lui David decât al lui Dumnezeu; un războinic călare, iar nu un drumeț calic; bici al dușmanilor, iar nu alinător de betegi și de ploduri. Spusele lui Hristos crăpaseră, cu chiu cu vai, îndătinata găoace a mesianismului lor tinos, dar răstignirea li zăpăcise. Țineau la Isus și pătimiră de pătimirea lui; dar acel sfârșit neașteptat, netrebnic, fără slavă și împotrivire, era prea neasemeni celui la care se așteptau, cu mult mai prejos de toate la câte râvniseră. Că fusese un mântuitor sfielnic, mai bucuros să încalce mărărușii blajini decât buestrașii de luptă; că fusese mai cu duh și mai firav decât ar fi voit dânșii, era lucru pe care-l puteau pricepe, deși cam cu greutate; și-l puteau îndura, cu toată părerea de rău. Ci faptul că Mântuitorul nu fusese în stare să se mântuiască nici pe el, nici pe ceilalți; că Mântuitorul nu făcuse nimic spre a se mântui; că Mesia Iudeilor își dăduse sfârșitul, din voiața atâtor Iudei, pe spânzurătoarea tâlharilor și a ucigașilor de părinți, — era o desamăgire prea din cale afară, o batjocură de neiertat. Plângeau de mila Răstignitului, îl plângeau cu inima curată; dar, totodată, erau ispitiți de bănuțala că Isus se'nșelase asupra adevăratei sale firi. Moartea-l — și ce moartea — căpăta în ochii acelor suflete înguste de oameni grijulivi, înfățișarea unei jalnice înfrângerii.”

24. Acela e vorba de Petru și de Ioan, cari

de fapt nu l-au văzut pe Isus, ceea ce, după părerea lor, nu s'ar fi putut întâmpla, dacă Isus ar fi înviat de fapt.

25. Prorocii au grăit despre patimele moartea, învierea și preamărirea lui Mesia.

26. Cu sufletul a intrat Isus într-o măriri sa, îndată după moarte, iar cu toată omenirea sa, când s'a înălțat la cer.

30. Această binecuvântare a pâinii nu este sfânta Cuminecătură, ci o binecuvântare simplă pe care Isus obișnuia s'o facă regulat, ori câte ori mânca împreună cu invățaceii săi.

33. Când porniseră ei din Ierusalim, ca să meargă la Emaus, cei unsprezece apostoli „plângeau și se tânguiau”, dupăcum ne spune sf. evanghelist Marcu (16 10). Cei doi voiau deci, să le ducă cât mai degrabă vestea înbucurătoare că Isus este viu, și că li-s'a arătat în cale.

* * *

Pe cât de triști și fără de voie erau cei doi invățaceii cari mergeau dela Ierusalim la Emaus, tot pe atât de trist, de urât, de oborât și de desnădăjduit este și sufletul omului necredincios. Asemenea este el unui loc pe care au făcut foc păstorii de pe râtul atât de frumos înverzit din luna lui Maiu. Și dintre noi merg mulți pe căile vieții, asemenea acestor doi invățaceii. Am crezut și noi și am nădăjduit oarecândva, asemenea celor doi invățaceii, de acum nu mai credem și nu mai nădăjduim, de aceea suntem atât de fără de voie, atât de înfrântă.

Cei doi invățaceii au căutat mângăierii în marele lor necaz, în lume, în vederea dușmanilor și în vederea celor care le trebuiau. Dar ce nefericiți ar fi rămasi până în capăt, dacă nu s'ar fi întâlnit cu Isus pe drum, și dacă nu l-ar fi putut găzdui pe el și nu l-ar fi recunoscut! — Așa de nefericiți sunt ceice în năcazurile și durerile lor caută mângăierii în lumea aceasta. Pe când, cele ce li află pe Domnul, ceice-și pun nădejdea în el, sunt fericiți, chiar și în cele mai mari nefericiri ale lor.

Isus „se făcea a merge mai departe”, ca toate că dorința și voința lui era să-i împărțim șească de cel mai mare har. Dar nu le-a dat harul vederii sale la față și al găzduirii lui în casa lor, până nu l-au rugat, zicând: „Rămâi cu noi, căci către seară este, și s'a plecat ziua.”

Dorința lui Hristos este, să ne împărțim șească cu darurile sale cele mari, dar n'o face decât dacă-l rugăm. Chiar de aceea, ori câte ori suntem abătuți și supărați și năcăjiți și îndurerați și desnădăjduiți, dar mai cu seamă când ne amenință norii ispitelor și ai patimilor când deasupra sufletului nostru se slobodește noaptea îndoelii și a patimii, dar mai cu seamă în ceasul morții noastre, să zicem: „Rămâi cu noi Isuse, căci către seară este și s'a plecat ziua.”

Iuliu Maior

Vorbe înțelepte

Cine se laudă că-i tare.

Îi stă dracul în spinare!

*

Cine se îndestulează cu puțin, se învrednicește de mult.

*

Cine-și caută mereu stăpân, moare alungat.

*

Cine-și mănăcă sămânța de cânepă, nu are mâne gol.

*

Cine știe, are patru ochi.

*

Cine-și schimbă portul, s'a dat în parțile dracului.

Indemnuri creștinești

Să ne gândim cât mai des la sufletul nostru și prin-
tr'ansul să ne apropiem tot mai mult de Domnul.

1. Cercetează-ți cugetul tău și-l curățește, prin sf. taină a mărturisirii, ca scăpând tu de greutatea păcatelor și a turburărilor, să poți veni curat la mine, zice Domnul.

În deobște să te ferești de orice păcat; dar mai ales plânge-ți toate cele pe cari le faci în fiecare zi. Mărturisește Domnului tău, din adâncul inimii, toate năcăzurile și nenorocirile cari izvorăsc din patimile tale.

2. Tânguește-te și te întristează, când vezi că încă ești servul trupului și al lumii, că așa de puțin priveghezi asupra ta și de atâtea ori ești înșelat de închipuirii deșarte.

Totdeauna ești plecat spre lucruri din afară, iar la cele din lăuntru nu porți nici o grijă; te dai râsului, și stricăciunii, la inimă ești impetrit, când ar trebui să verși lacrimi de pocăință. Ești mereu gata să servești numai poftelor și îmboldurilor trupului; dar fugi de o viață evlavioasă și curată.

Vrei să afli lucruri nouă și frumoase, atunci să nu umbli după umilință și smerenie.

Răvnești totdeauna la averi mari, dar nu vei să ajuți pe nimeni, și ești foarte hrăpăreț; vorbești fără măsură, și nu iubești tăcerea.

Ai purtări rele și obiceiuri urâte. Mănânci fără măsură și bei și n'ai habar de cuvântul lui Dumnezeu.

Ți place să auzi povești, basme fără folos, dar te îngreuezi de somn în timpul sfintei rugăciuni; așteptând cu mare nerăbdare ca să se sfârșiască odată rugăciunea, în loc să o ascuți cu luare aminte. Când te rogi, totdeauna ești cu gândul tău la lucruri deșarte; ești rece și fără nici o evlavie înaintea sfintei împărtășiri.

Ești plin de bucurie, când ai de toate și foarte năcăjit la vreme de lipsă. Ai gânduri bune, dar nu le îndeplinești.

3. După ce te-ai mărturisit și ai plâns amar și cu multă părere de rău greșalele acestea și altele pe cari le vei mai descoperi

de acum înainte, să te hotărăști a te îndrepta și să sporești în fapte bune.

Apoi după ce te-ai lăpădat de tine, jertfește-te, în onoarea numelui meu, pe altarul inimii tale, lăsând grija trupului și a sufletului tău în seama mea, ca astfel să ai nădejde că o să dobândești har, să poți sluji cu vrednicie Domnului Atotșitorului.

Nicolae Băcel,
preot în Daia.

De pe valea Ampoiului

Zlatna, Martie 1929.

E lucru știut, că pilda bună atrage și îndeamnă și pe alții la urmarea ei. Astăzi, când la fiecare pas întâlnim numai pilde rele, și în vorbe și în fapte, și mai ales în purtare, e de lipsă și folositor, ca lucrurile vrednice de a fi cunoscute de către mai mulți, să se pună înaintea cetitorilor de gazete, ca unele cari să servească de indemn și altora pentru a face și lucra și ei asemenea, — ori chiar și mai mult, — cu atât mai vărtos, când e vorba de sf. Biserică și de lucrări bine plătute Domnului.

Reunirile de femei, cu scopuri evlavioase, deschid în privința asta un câmp larg de muncă și străduință și sunt un prilej foarte potrivit pentru nobilă întrecere întru a lucra spre mărirea și slăvirea Domnului și pentru binele și folosul, și vremelnic și veșnic, al poporului nostru, primjduit de atâtea ispite, atât în cele ale credinței, cât și împotriva bunelor moravuri.

De aceea cred că fac un bine pentru cetitorii acestei gazete creștinești, arătându-le unele fapte vrednice din parochia gr.-cat. — mică la număr, dar cu atât mai mare la suflet — Zlatna, așezată la poalele munților apuseni.

Reuniunea femeilor române gr.-cat. din această parohie este poate, cea mai veche reuniune din arhidieceză, având ca scop podoaba casei Domnului, ajutorarea săracilor și pilda bună în ale credinței și moralei.

La 22 Maiu 1927 s'a serbat, în marginele unor foarte frumoase festivități, jubileul de 25 ani al ființării sale.

Cu acel prilej sărbătoreț s'au tipărit și împărțit la membrii ei, diplomele, foarte cu gust aleătuite.

De altfel despre aceste serbări s'a publicat o dare de seamă și în aceasta prețuită gazetă a noastră.

Sub conducerea înțeleaptă și plină de râvnă a Dnei prezidente *Elena Albini*, soția Dlui senator de Alba, Iuliu V. Albini, marele binefăcător al sf. noastre biserici, Reuniunea a luat un puternic avânt, — în toate ramurile ei de muncă vrednică de laudă.

Din raportul despre activitatea Reuniunii în anul 1928, prezentat în ședința comitetului, se vede că azi averea în bani gata — depuși la bancă — e de 52.000 Lei.

Tot din acest raport se constată că, membrele comitetului s'au îngrijit, pe rând, ca în fie care Duminecă și sărbătoare, sf. biserică să fie curățită și împodobită cu flori, fapt care a atins plăcut pe toți străinii cari au cercetat acest sfânt locaș de închinare.

La indemnul păstorului sufleteșc al parohiei s'a ridicat câte un frumos genunchier la icoanele admirabile ale Preacuratei Vergure Maria și a sf. Terezia de Pruncul Isus, a căror cinstire și închinare e lătită între credincioșii parohiei. Iar acum mai de curând, la dorința aproape generală a membrilor Reuniunii, s'a ridicat un potrivit și cu gust aranjat altar împodobit cu statuia, foarte drăguță, a sf. *Antonie de Padua*, ajutorul celor lipsiți. Lacrimi de mângăere sufletească se varsă și în Dumineci și în zilele de peste săptămână, din partea femeilor cucernice, cari alegă aci, să ceară dela sf. Fecioară Maria, dela sf. Terezia, ori dela sf. Antonie, ajutor și sprijin în năcăzurile lor sufletești, — dobândind multă ușurare întru suportarea greutăților zilei.

Toate daniile, cari se adună în cutia sf. Antonie — și se adună frumoasă sumă — se folosește numai pentru *pânea săracilor*, care pe lângă sărbătorile celea mari li-se împarte în fie care lună.

Abia își pot face cetitorii gazetei închipuire, cum se întărește și se lățește pietatea și dragostea către casa Domnului, dacă ea e curată, cu gust orânduită, frumos împodobită

Foiața „UNIRII POPORULUI”.

Psalmul Invierii

Inchinăți-vă, popoare!
Dumnezeu e bun —
El a pus în soare focul
Verii a tot încălzitoare.
Inima-i e sfântul Soare
Și-alte lumi el pune în locul
Lumilor ce-apun.

Inchinăți-vă, popoare!
Dumnezeu e drept —
Binecuvânta-va anii
Celui ce 'n dreptate moare.
Însă jalnic plângătoare
Vor avea-o 'n veci tiranii
Inima din piept!

Inchinăți-vă, popoare!
Dumnezeu e sfânt —
Cel aseuns e 'n veci de față
Cel etern într'una moare,
Vă 'nchinăți, că 'nvingătoare
El renaște a sa viață
Dintr'al său mormânt!
„Fire de tort”. George Coșbuc

Duman și Lăbuș

O lacrimă pentru doi prieteni din copilărie

De A. Melin.

Duman și Lăbuș erau două ființe necuvântătoare, paznicii casei noastre bătrânești.

Duman era un dulău mare, cu părul alb-gălbui, cu o pată neagră la ochiul drept. Alt semn deosebit: coada lipsă! Nu se știe cine și ce împrejurare i-a lipsit de această însemnată podoabă câinească, din care nu i-a mai lăsat decât un biet ciot, ca să se poată zice, pe semne, și despre el, că „dă din coadă” când își tâlmăcește în limba lui câinească bucuria.

Incolo era un câine foarte de treabă și de mare folos pe lângă casă. Ziua era bun și blând chiar și cu țiganii, iar noaptea era foc și pară. De-o poștă i-se auzia hămăitul gros și răgușit. Și era vai și amar de biata ființă care s'ar fi încumătat să se apropie, prin întunerec, de poarta sau de gardurile curții noastre!

Ziua nu putea suferi pe jidani și pe toți ceilalți nădrăgari sdrențoși cari se pot vedea, prin sate, vara. Când îi simția de departe, sbucnia ca o săgeată din culcușul lui dela șură și, cât bați în palme, ferfeniță făcea din pantalonii pubinosului care trecea pe la poarta noastră.

Dintre „negrețele” comuncinu avea Duman la rânza lui pe Cercel răzarul și pe

Domnu' Paragrafu, scribălușul dela cancelarie. Mai ales necălitul de ajutor al domnului notar o păția cât zici cu Duman al nostru.

— Căinele dumitale, Domnule Ioane, e mare ticălos! N'are nici o considerație la bostanul lui, față de oamenii împărăției. Ce-o fi având el cu domni ca mine? Eu sunt omul legii și am să-l dau pe mâna hingherului, să știi...!

— Căinele meu n'are nimic cu obrazele domnești, — răspundea tata, Domnezeu să-l hodiească. Duman dă numai la sdrențe și la oameni nespălați. Mai adună celea petece și vină la noi, de vezi, că nici măr n'are să zică dulăul!

Intr'adevăr Domnu' Geza, zis Paragrafu, zis și Scribăluș Petecitul, fiind prieten mai bun cu glăjuța decât cu peana de gâscă și cu paragrafi, se purta foarte neîngrijit și rupt, mai rău decât Bebea Potcovarul. Iar Duman al nostru era câine subțire și nu putea suferi pe bulendroși.

Cu noi, copiii, era însă mare prieten dulăul Duman.

Rar, foarte rar ne prilejiam să fim acasă în satul de naștere, căci ne creștea moșu-bun din Ciuci, dar Duman ne simția că suntem micii stăpâni ai casei și se purta față de noi după cuviință.

Ne răbda toate toanele. Ne îngăduia să-l tragem de urechi, să-i ridicăm labelc, să-i rânjim colții și alte asemenea năzbătii copi-

și având anume mici altare de închinare, cu icoane și statui de ale sfinților — făcători de minuni, — în fața cărora credincioșii își deschid, cu toată încrederea, sufletul și inima lor, cerșind ajutor și milă în toate lipsurile lor. Deie Dumnezeu să cetim vești tot așa de bune și din alte părți, ceea ce numai spre mai marea lui Dumnezeu slavă va fi.

Călătorul

Din părțile Bihorului

Conferință culturală în comuna Ghenețea

Cercul cultural „Avram Iancu Nr. 3 Marghita” și-a ținut ședința lunară în frumoasa comună românească Ghenețea, la 17 Febr. 1929.

Dimineața la 3 ore dl învățător local Sabin Toduț a ținut lecție de model la cl. III-a despre „Măsurile de capacitate”. Tot învățătorul a ținut conferință didactică despre „Metodica Aritmeticii în școala primară”. După o pauză de 15 minute s'a făcut critica lecției de model și asupra conferinței didactice din partea membrilor cercului cultural. Ambele s'au declarat din partea corpului didactic de bine succese.

Dl Iosif Scrofan învățător diriginte Marghita, și-a exprimat dorința, ca Comitetul școlar din loc pe viitor să procure icoanele de întuițiune pe seama școlii.

La 10 și jumătate ore elevele și elevii, în număr de 64, în cea mai bună ordine au fost conduși la sf. biserică, sub conducerea d-lui învățător local, în frunte cu membrii corpului didactic. Sf. Liturgie a fost celebrată de M. O. D. Vasile Anca, preot gr. cat., care de un șir lung de ani servește la altarul Domnului, spre bucuria și mângâierea poporului credincios din aceasta comună. Biserica era ticsită de popor ca în zi de praznic mare. Corul bisericesc din loc, cu întreg poporul, a executat cântările liturgice admirabil.

După sf. Liturgie tot poporul în număr de 200 în frunte cu M. O. D. părinte sufletesc s'a dus la școală.

Cuvântul de deschidere l-a ținut dl Demetriu Cosma, zelosul și neobositul președinte

al cercului cultural, laudând pe conducătorii firești ai comunei Ghenețea (Ghetea), precum și pe bravul popor, care prețuește așa de mult școala și este cu așa mare credință cătră legea strămoșească.

Au urmat 2 conferințe populare, și anume: „Vlad Tepeș” studiu istoric de dl Gheorghe Petruț învățător în Cheț. A doua: „Datorințele omului cătră sine însuși”, de dl Iosif Scrofan învățător diriginte în Marghita, terminând cu adevărul veșnic al filosofului Socrate: „Cunoaște-te pe tine însuși”. Ambele au fost ascultate cu viu interes și au fost felicitate din partea poporului asistent. Dl conferențiar Iosif Scrofan a împărțit și cărți folosite de poporul, convingându-se pe deplin, că oamenii din comună prețuesc și iubesc foarte mult cartea românească.

Școlarii și scolărițele au declamat foarte frumos poezii patriotice și distractive și au cântat în cor: 1. „Imnul Regal”, 2. „Limba românească”, 3. „Pentru neam și pentru Rege”, 4. „Drum bun”.

Dl Iuliu Șandor și d-na Clara Șandor din Buduslău au spus, că cunoașterea limbii românești este o necesitate pentru fiecare funcționar de stat român.

Dl președinte Demetriu Cosma, la sfârșit ține o vorbire de închiere, plină de sfaturi și învățături, îndemnând pe părinții copiilor, să iubească și prețuiască școala totdeauna, fiindcă școala este o necesitate pentru poporul român. Să și trimită băieții și la meserii, deoarece „Meseria e brățar de aur”.

În termeni călduroși laudă pe M. O. D. preot Vasile Anca, care are sub păstorire așa credincios popor precum și pe dl învățător local Sabin Toduț, care a desfășurat în școală în scurt timp o muncă vrednică de recunoștința poporului; mulțumește și oaspeților prezenți și corpului didactic, în urmă, între felicitări frenetice, la 3 ore p. m. închide ședința.

Poporul s'a depărtat dela școală foarte mângâiat și vesel de cele auzite în această conferință culturală.

A urmat apoi masă comună la dl învățător local.

Correspondent.

Cei mai tineri martiri ruși. Scriitoarea americană E. Almedingen a scris o carte cu titlul „Biserica catolică în Rusia”. Iată ce ne istorisește scriitoarea aceasta:

Într'un sat de lângă Petrograd se află pe vremuri un orfelinat cu o biserică catolică. După revoluție orfelinatul a fost închis, deoarece n'a mai avut din ce se susținea, iar preotul bisericii fusese alungat. Soldații ruși au hotărât, să facă din orfelinat și din biserică locașuri de petrecere. Fiind biserica închisă, s'au hotărât să intre în ea cu puterica. Soldații ruși petreceau într'o cămăruță alături, și acolo hotărâra, când și la câte ore să spargă ușa bisericii.

Trei băieți catolici auziră din întâmplare convorbirea lor. Dar nu înțeleseră decât atât, că soldații vor spurge biserica lor. Încă în noaptea aceea se înțeleseră cu alți câțiva prieteni de ai lor, și intrară în biserică printr'o fereastră și se așezară pe treptele altarului. Când intrară dimineața soldații ca să spurge biserica, îi aflară pe cei trei băieți, apărând altarul. Soldații îi provocară să părăsească biserica, băieții nu voriră. Atunci soldații împușcară pe doi inși dintre ei. Amândoi căzură morți pe treptele altarului. Ceilalți nu mișcară însă. Atunci soldații împușcară din nou și toți băieții căzură plini de sânge, pe treptele altarului. Pe unul îl duse mamă-sa acasă, trăgând de moarte. „Am apărât — zise el cu vocea stânsă — casa lui Ieșu, și soldații n'au cutezat să se atingă de sfântul altar, până am fost noi în viață”.

Mișcări sănătose în uniții din Cluj. De o vreme încoace uniții din Cluj au început să trăiască o viață sufletească foarte frumoasă. Femeile au aranjat o serie de conferințe religioase pe cari le-au ținut cei mai de seamă preoți ai noștri, iar zilele trecute P. S. episcop Alexandru al Lugojului a ținut, în biserica Schimbării la față, exerciții spirituale, vorbind în preafrumoase cuvântări despre prețul sufletului, păcat, necumpăt și sfânta Cuminecătură, și pe urmă, arătând locul bisericii unite în biserică catolică. În Dumineca Florilor I. P. S. episcop al Orăzii, Dr. Valeriu Traian Frențiu a slujit o liturgie arhierescă în biserica cea nouă.

lărești. Îi făceau hamuri din fășii de cânepă și îl prindeam la cărucior. Iar el, dulău de treabă și cuminte, își da toată silința, să ne fie în voie și să ne facă plăcere. Într'un rând, nitându-l de seara, izbămat la căruț bietul Duman acolo și-a făcut veacul, până a doua zi, durmind cuminte la slujba lui, fără să înzorce o sfoară sau să răstoarne căruciorul.

Duman era câine bătrân, că nici tata nu-și mai aducea aminte de când și dela cine îl are? Dar toată făptura lui îl dovedea câine de soi, răzător de la vre-o curte boierească, din comună ori de aiurea.

Lăbuș, sau Lăbuț cum îi ziceam noi, nu-i emăna deloc lui Duman. Lăbuș era un cățelandru prost și fără creștere, cu părul negru, hțos, cu coada mare, stufoasă. Spunea mama-trănă, că el a văzut lumina zilei într'o coșarcă u ogrinji, în șura lui Dorcă Toader, vecinul. Când era mic, părea o mânășă de mătasă cu două mărgelute galbene în frunte și cu codița ca un corig. Avea mare haz așa prostuț cum era și ire-i plăcea laptele dulce de vacă. Iar Dorcă Toader nu ținea decât boi și junci. Așa el s'a pit de casa noastră, fără să-l poftescă cineva și fără să-l ceară.

S'a lipit de blidișelul cu lapte dela noi și duman l-a răbdat să rămâie. Și rămas a fost.

Ne-am trezit cu doi câini, dar câine adețrat era numai Duman. Lăbuș era numai un lăbuș de slujitor al lui Duman, un fel de aghiont la bătrânețele lui. Tărăboi și gură mare

știa să facă și Lăbuș, ba prea știa...! Că-i suna gâtlejul ca o trîmbiță dogită, dar numai dupăce dădea Duman semn și slobozenie.

Lăbuș nu era numai prost și tehui, ci n'avea nici simțul recunoștinții, cea mai aleasă mândrie a neamului câinesc. El dacă te simția cu bruşul de mămăligă și de brânză în mână, într'o clipă se repezia ca un barbar și te lăsa plângând, fără imbucătură. Ba mare minune de nu-ți mai încolția și degetele...!

Pentru această lipsă de cuviință și de rușine, a luat el multe bătăi și picioare dela toată casa. Dar mințe tot nu învăța și când avea potriveală, se da din nou la ce apuca.

Mai mult chiar. Avea deschilinită plăcere pentru ouăle proaspete de găină. Unde le oblicia, harcea-parcea le făcea! Și apoi, ca un adevărat cap sec ce era, nici măcar nu-și ștergea botul de păpărădă, ci se infăția în ușa tinzii cu colții năclăiți de gălbenuș...!

— Iar ai apucat la ouă, tartore! — îl certa mama. Stai să-ți dau și niscai găluște, să nu ți-se facă rău de-așa mâncare aleasă!

Și căuta biata mama, necăjită foc, după o scourtatură ceva, de lemn, să-i plătească ouăle. Că nu putea pune o clocă, nu putea întinde o pătură de tăietei de răul lui Lăbuș.

Și când Lăbuș își căpăta porția cu despicătura și se căuna, săria tata de prin curte:

— Lasă cănele, tu femeie, că o fi de rând și el la strană, și și-a dres glasul c'un oușor deouă!

Tata era om șugubș și știa că „diecii” din comună își dreg gaturile cu gălbenușuri de ouă în ajunul sărbătorilor. Dar mama, când era vorba de ouă, nu cunoștea milă și Lăbuș o mânca nespălată.

Cu toate bătăile, năravul lui Lăbuș n'avea leac și el făcea și mai boacăne. Se da și la pui de găină, ori de rață, unde-i putea prinde. Ba nu disprețuia nici carnea gătită gata, arătând mare plăcere mai cu seamă pentru afumăturile de porc pe varză.

Când s'a însurat Ion al Licuții, lingurarul dela noi, Lăbuș și-a făcut chiar de cap. Răd și astăzi toate satele de pe valea noastră, când își aduc aminte de ospățul cu belea, iar țiganii injură de nori tot neamul câinesc, pentru așa batjocură.

Că să vedeți cum a fost treaba.

Ion al Licuții era un țigan scuturat și fercheș, nevoie mare. Înăltuț și subțirel ca un granatir. Avea pielea albenească și o scumpete de mustață, cum rar se pomenește. Rasucită și ascuțită la vârfuri, ca o sulă de cusut cojoace. Cică și dintre româncuțe ochiau unele spre mustața lui Ionică lingurarul și ziceau:

— Păcat că-i țigan, bată-l pustia!

Și așa fiind, Ionică zis și Onu, și-a găsit o mireasă, vestită și ea în nouă ierașuri. Până dincolo de Ocnele Uioarei s'a dus după dansă, cu carăle cu clopoșele, ca Românii noștri. Două cară cu câte patru boi. Boii lui Ghirva bocoțanul. Ba și cocia lui Avrum, pentru nănași.

Salarizarea cantorilor

Publicăm răspunsul învățătorului dela „Patria“, ca să cunoască cantorii noștri și părerile contrare.

Di Nicolae Munteanu, cantor în Cârța, printr'un articol publicat în „Unirea Poporului“*) Nr. 11 din 17 Martie 1929, răspunde articolului meu ce tratează această chestiune, publicat în „Patria“ Nr. 33 din 13 Februarie a. e.

N'am acum nevoie să completez sau să întăresc cu noi proptele cele afirmate la 13 Februarie, căci adversarul meu, deși a umplut două coloane din numita gazetă, n'a reușit să doboare nimic din cele spuse atunci.

N'a doborât și nu va putea dobor, căci adevărul e numai într'un fel; iar dacă totuși îi dau un răspuns, aceasta o fac doar pentru a pune la punct unele acuzații pe cari Di Munteanu ni le face mie și învățătorimii în genere, abținându-se bine înțeles dela punct, ca unul ce nu găsește altceva mai bun de spus.

Numitul cantor după ce se plânge de slaba retribuție, ce probabil o au cantorii în unele sate mai slabe din regiunea d-sale, ne trântește un argument ce se potrivește ca nuca în părete: „*Dle învățător, au trecut timpurile cele credincioase*“ și pe această bază, că adevărat au trecut timpurile credincioase, Di Munteanu se crede în drept să ocară statului leafă, așa cum are un măturător de birou, un portar, o ordonanță, căci spune D-sa, aceștia n'au nici școli, nici diplome, și totuși primesc un salariu de peste 2000 lei lunar. Dar se înțelege, că uită să adauge și faptul, că acest portar ori ce-o mai fi, își jertfește serviciului său toate zilele săptămânii și că trăiește exclusiv din acel salariu, pe când cantorul abia e în serviciu 4—5 ceasuri la săptămână, și deci au posibilitatea (cum am spus-o de

*) Gazeta noastră s'a interesat totdeauna, cu cea mai mare căldură, de soarta cântăreților bisericești. De aceea am și dat cu plăcere păreri, cari priviau noua mișcare a cantorilor pentru salare dela stat. Ca să se cunoască însă toate părerile, publicăm acest răspuns al învățătorului dela „Patria“, bineînțeles pe răspunderea celui care scrie.

altfel) să-și vadă și de o altă ocupație, din care să-și extragă principalul izvor de existență.

Dar să revenim la faimosul argument!

D-lui spuné c'au trecut timpurile credincioase, iar eu îi spun, că din fericire afirmația d-sale e încă departe de adevăr. Iar dacă aceasta ar fi adevărat, argumentul nechibzuit s'ar întoarce tocmai împotriva d-sale s'au a confrăților întru cantorați. Cum? Iată cum: Când timpurile credincioase vor fi trecute cu adevărat (eu nu doresc aceasta, și am speranța, că nu vor sosi niciodată acele vremi triste), cantorii își vor pierde rațiunea de a mai exista, ca și păstorul rămas fără turmă.

Așa dar, dacă ar fi să credem apusele D-lui Munteanu, ar trebui să ne preocupe nu salarizarea cantorilor, ci tocmai desființarea lor, pentru motivele arătate.

Intr'alt loc îmi reproșază, că le-am zis, că sunt o tagmă fără răspundere; m'am mirat de bună seamă de asemenea iscodire, și cu grabă mi-am recitit articolul incriminat, dar dar n'am dat peste invinuirea numită. Cauza? Cum era să găsesc ceace nu numai că n'am scris, dar nu mi-a trecut nici măcar prin minte? Deci în mod prietinesc, sfătuesc pe adversarul meu, ca altă dată să citească mai bine la gazetă, iar fantazia creatoare ce ne-a dovedit că posedă, să și-o păstreze pentru alte îndeletniciri, cum ar fi de exemplu compunerea basmelor pentru copii, ori a descântecelor băbești.

Îmi spuneți apoi, că dacă noi învățătorii nu putem ajuta, cei puțin să nu stricăm. Sunt de părerea d-tale D-le cantor, numai că pentru d-ta cuvântul „a ajuta“ are un înțeles prea strâmt, căci îl raportezi exclusiv la leafa pe care o visezi în nopțile fără somn.

Nu înțeleg deasemenea, de ce acuzi învățătorimea, spunând, că unii colegi nu dau atenția cuvenită bisericii și persoanei preotului.

Nu neg aceste acuzații, ci le primesc în

parte; nu aprob aceste neglijențe ci le condamn cu toată hotărârea, dar nu era aici locul pentru ele, de oarece eu nu mi-am luat rolul de acuzator al cantorilor. În articolul meu n'am spus, că atâția cantori se folosesc mai des de aghiasma jupânului Ițig, decât de aceea a bisericii; nu m'am folosit de acest argument deși ar fi fost hotărâtor în susținerea tezei mele, și regret, că ieșirea nepotrivită a D-lui Munteanu m'a silit s'o fac.

Apoi Di Munteanu se face și apărătorul infocat al preoțimii, care desigur, că nu are nevoie de o astfel de apărare.

Și intru cât, din alunecarea d-sale, persoana mea apare într'o lumină și atitudine, care-mi e străină cu desăvârșire, declar că păstrez preoților tot respectul cuvenit. Preotul meu ar putea spune oricui, că timp de 4 ani de când ne cunoaștem, am fost cei mai buni tovarăși de muncă, împărțându-ne unul altuia mulțumirile și greutățile, și că nici măcar un fir de prav n'a tulburat atmosfera limpede ce se cade să domnească între cei doi conducători ai satului. Am făcut această scurtă mărturisire asupra persoanei mele, căci nu pot suferi să fiu nici măcar bănuț, că ași face parte dintre puținii rătăciți, cari nu înțeleg prețul armoniei dintre preot și învățător; aș fi un nebun dacă aș nesocoti singurul sprijin pe care mă pot bizui cu adevărat în sarcina grea ce am de purtat.

Indrăznețul meu adversar rătăcește apoi și pe chestiunea notarilor, despre cari în articolul meu n'a fost vorba nici pe departe; bine înțeles: că nici acum n'o să-mi sfărșim capul cu ei, ci D-lui Munteanu îi spun doar cunoscuta vorbă românească: ce ai cu notarii, cu notarii împărțește!

D-lor cantori, binevesc că articolul meu nu v'a fost tocmai pe plac; ci din contră l-ați primit în mod dușmănos. Regret dacă acesta l-a fost efectul, și notez, că l-am scris cu obiectivitate și fără alt interes decât de a lămurii pe cei ce se interesează de D-v., cari sunt căile și mijloacele prin cari v'ar putea ajuta cu adevărat. De ce primiți lucrurile în mod subiectiv și vă supărați când unul străin de tagma cantorilor nu e tocmai de părerea

Și când s'au întors la mire și era nunta în toiu, de se pupau neamurile celea nouă și se făcea cinstea, iată că se aude țărăboiu mare de către tinda cu mâncările..!

Strigăte ca la coada veacului și răonituri de moarte!

Țifnoaic, socăcița, era ca lovită de vântu' al rău. De guta care fulgeră. Nici nu mai putea spune întâmplarea, ci șuiera pe gât ca gânsacii.

— Auleo, maică, varza! Varza, varza! Fugiți după varză prin livada popii. Săriți, săriți oameni buni..!

Nuntași nu-și puteau da seama, cum să fugă după varză prin livezi, când ei știau că oalele cu varză forfotesc din greu, pe vatră, la dogoare..!

Dar așa era, precum spunea Țifnoaic..!

Când cu cinstirea mireșii, tinda cu mâncările, așezată în ograda mai departe, a rămas o clipă goală, că s'au fost dus și bucătăresele, să se arete, la cinstea, cu ce au. Iar când s'a întors Țifnoaic cu cuțele ei la mâncări, peșie pârâzul dela grădină, Lăbuș al nostru, cu încă doi-trei tovarăși de hemesală, se trudian să se facă nevăzuți cu oalele de varză în cap..! Furișându-se în tindă și tot adulmecând după răncezeală, își vârăseră boturile în hârgaie cu capete cu tot și, nemai putându-le scoate au luat-o la sănătoasa cu oalele 'n cap..!

Când au dat nuntași de ei, dulăii dracului erau departe, pe la mijlocul livezii, numai cu gardinile oalelor în grumazi.

— Hu-o-o-o, mă! Nu lăsați, mă, că ne duc verzele..!

Și s'au luat țiganii toți după Lăbuș și după tovarășii lui, dar nu i-au mai ajuns. Ci au adunat țigăncile verzele în poală și așa le-au dat la masă, cu degetele.

Așa isprăvuri știa să facă lăbuș al nostru, fie-i oasele în pace unde i-or fi. De multe ori au vrut țiganii și alți dușmani ai lui, să-i facă facerea, dar tata l-a tot apărat. Că zicea:

— Ce-i vinovat cănele, de negrija oarecui? Dobitocul ce știe? Omu să nu fie dobitoc, și-atunci Lăbuș nu face rele!

*

Aceștia, Duman și Lăbuș, au fost păzitorii casei noastre și când a căzut biata mama la pat, cu boala ei cea cumplită. Și din clipa când dulcea noastră mamă n'a mai dat pe afară, cănele Duman nu s'a mai mișcat de sub fereastra ei. Acolo stătea și ziua și noaptea. Iar după ce sârmana a fost culcată pe otavă moale, în car, și adusă la părinții ei, la moșu-bun din Ciuci, să aibă o grijă mai bună, Duman a început să urle a pustiu, toată noaptea, de eră fioros să-lauzi.

Lăbuș s'a adunat și el de prin grădinile vecinilor și de pe uliți și, așezându-se lângă bătrânul Duman, se tânguia și el de moarte, alături de tovarășul cuminte.

Spun vecinii, că nu se mai puteau odihni de glasurile lor, cari păreau că vin din altă lume și te pătrundeau până la oase. Mai spre toamnă, în nopțile lungi, când norii se sa-

grumau cu întinderile negre, învăluind lumea în tăcere adâncă, grea, peste căpătâiul nostru de sat se auziau neîntrerupt, ca un vaier de peire obștească, urletele lui Duman și Lăbuș..!

Au și zis oamenii:

— Sărăpa Doamna Netti, nu se mai ridică din boala ei până-i lumea..!

Adevărat. Nici nu s'a mai ridicat niciodată scumpa noastră mamă, ci a închis ochii pe vecie, departe de căscioara și de ograda ei. Doamna Netti a închis ochii pentru totdeauna, dar credincioșii păzitori ai casei noastre, n'au amuțit lungă vreme, ci urletele lor a pustiu s'au făcut par'că și mai jalnice și mai sfâșietoare.

A încercat bietul tata să-i dăruiască unor oameni din alte sate, ca să scape de ei. Dar izadar. Cei doi câini credincioși plecau ziua cu străinul după bușul de mămăligă sau după fărâma de pâine, iar noaptea erau îndărăt, sub fereastra casei noastre, urlându-și înainte pierzarea și pustiu..!

Asta a ținut tot așa, până în vara următoare, când ne-am întors noi, frații, acasă, într'o Duminică, să vedem pe nemângăiatul nostru părinte. Am sosit cu și Toto. Și din clipa când am intrat pe poartă, cei doi câini nu s'au mai despărțit de noi. Au alergat în calea noastră, ne-au mirosit, ne-au lins mâinile și se bucurau lucrul mare.

— Uite, oameni buni, minune! Câinii cunoscuți pe orfanii Doamnei noastre și cum se bucură! — zise mătușa Dafina.

D-v., și nu vă împărtășește speranțele? Interesul întotdeauna tulbură vedenia clară și judecata limpede.

Iată dar, D-le cantor Munteanu, care e replica mea la răspunsul D-tale; poate că timpul, sau eventuale polemici mi-ar oferi prilejul să mai adaug câte ceva, dar fiind destul de ocupat și crezând că'm spus esențialul, aceste sunt ultimele mele cuvinte în chestiunea D-v.

Notez, că articolul e scris binișor, și că cantorii de pe la noi nu și-ar putea compune astfel de articole, nici să le mai dai încă opt jugăre pe lângă cele opt pe care le au deja.

Incheiu, dorindu-vă succese pe calea ce v'am arătat, căci sperez, că'n cele din urmă vă veți convinge și D-v., și cei ce vă sprijinesc, că e cea mai bună și mai sigură pentru atingerea țelului frumos ce urmăriți.

Tot același învățător.

Mort din ruperea unei jubre. De necrezut, dar adevărat. Caz întâmplat în com. Cib, în ziua de 26 Februarie, cu astăzi trecutul din lumea asta Toader Suciu. Era fecior de 22 de ani, luat la miliție cu contingentul din anul acesta. I-se făcuse o jubră deasupra urechii drepte și el, în Dumineca de 24 și Luni 25 Februarie, a rupt-o, cu gândul că va fi buboi. Deja de Luni seara i-a fost rău, iar Marți după amiază la 5 ceasuri era sfârșită viața acestei floare de ieri-alaltăieri.

O jale de nespus și plâns și valet de nesfârșit pe dieșii părinți rămași în astă lume slabi și fără de ajutor. Plâns de tot satul, fiindcă era cel mai cuminte și mai blând fecior. Joi în 28 l-am petrecut până la casa de veci.

Amicii lui s'au dus în slujba Impăratului, iar la casa lui Toader stau îndurerații lui părinți, plângând lângă lada cu haine și merinde pe care el și-o pregătise numai s'o ia în spate când vine porunca de plecare.

Asta-i viața omului, când nici nu crezi, eel ce și-a dat-o, și-o cere înapoi. Deci, nestătoare fiind această viață, lucrul cel dintâiu e, să fi în tot momentul pregătit pentru a o părași.

Pr. Solea.

Și așa era. Duman și Lăbuș nu ne-au mai părăsit de loc. A doua zi când am plecat îndărăt la moșu-bun, în satul dela Mureș, cei doi câini ai casei părintești s'au lipit de noi cu dragoste mai mult decât omenească, și cu noi au rămas până le-a sosit și lor ceasul.

Duman a murit de bătrânețe, iar Lăbuș de glonteale unui om hapsin, căruia îi făcuse pagube cu năravurile lui nevindecate.

A. MELIN

Bocetul Țiganului

Un țigan avea și el un dănciuc. Însă n'avu noroc de el, căci într'o zi, din ce, din ce nu, dănciucul închise ochii și muri. O fi fost el chipos, dar țiganul îl plângea de-i mersese numele de pomină. Și se vâlcăria țiganul așa:

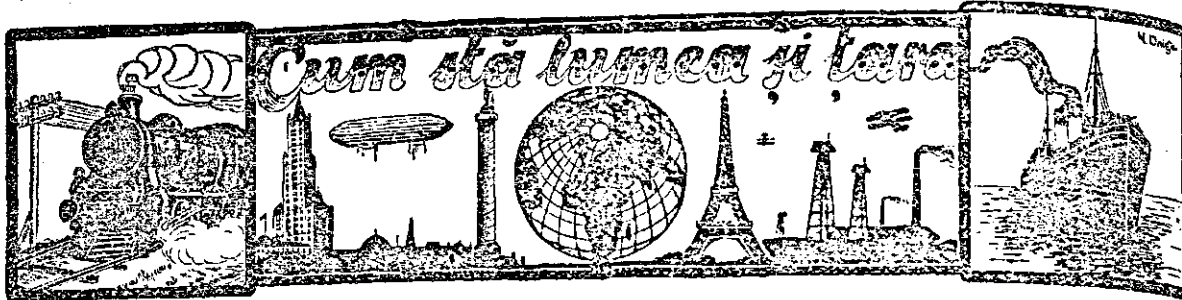
Gurguiu tetii gurgui,
Cum îi plânge dibla în cui.
Și harcu la căpătâdăi...!
Cismale tetii 'ncărdămbate
Cum șed în cui nepurtate...!

Un Român care trecea pe lângă bordei, auzind așa tânguire, îl întreabă pe țigan:

— Ce mă, avea cizme fiu-tău?

Țiganul, mai ostoindu-se din plâns, răspunse:

Ba nu le avea, nu le avea,
Da-și pusesse taica 'n gând să-i ia!

Stărpirea călcătorilor de lege

Tot mai multe anchete în privința celor cari, călcând legile, jăcmăniiau avutul țării — Munca de pustiire a slujbașilor necinstiți

Din tot mai multe părți ale țării se aude despre anchete și cercetări pornite în privința slujbașilor și funcționarilor necinstiți, cari, uitându-și de datotia lor și de legi, au fost învățați să fure averea statului, sau a cetățenilor, îngrămădindu-și ei bogății nemăsurate.

Ministrii d-lui Maniu se arată în această privință foarte necruțători și cu mână tare. Nu caută în fața ticăloșilor, nu se uită, cine sunt și ce haină poartă, ci li pocnesc la mir, repede și fără prea multă considerare. Și bine fac. Să se mântuie odată țara de hoți și de tâlhari, să mai poată răsufla și cei mulți și mărunți, cari își câștigă cu multe sudori pâinea cea de toate zilele.

Gem orașele de anchete și de cercetări. Ba pe la primării, ba pe la administrațiile financiare, ba pe la alte oficii și dicasterii. Zilnic aflăm despre suspendări și trimiteri în judecată. Semn că bate vântul de curățire.

Aflăm că între cei luați la cercetare

sunt și înalte fețe subțiri, cari de ani de zile și-au făcut mendrele cum au poftit, furând țara și furând pe cetățeni. A fost suspendat astfel de curând un foarte înalt slujbaș din ministerul de finanțe dela București, d. Cristu Simionescu, fost secretar general și mai în urmă director general, despre care s'a aflat, că are legătură cu fraudele dela Târgu-Mureș și că ar fi reușit să-și adune în câțiva ani o avere de milioane.

Tot așa s'a făcut și cu alții, și mari și mai mici, din multe părți ale țării, cari vor trebui să răspundă de călcările de lege pe cari le-au făptuit, înșelând țara și pe cetățeni.

Bine-ar face guvernul dacă ar alcătui o listă a tuturor ticăloșilor prinși cu ocazia și i-ar arăta la țara toată, ca să fie o pildă de înspăimântare pentru toți cei ce sunt puși să păzească legile și le batjocoresc. Și laudă totodată pentru slujbașii cu frica lui Dumnezeu și a legilor.

A murit marele biruitor Mareșalul Foch

S'a stins la Paris cel mai mare comandant al tuturor vremurilor, care în marele războiu a comandat mai multe armate chiar și decât Napoleon Bonaparte la vremea sa

Jale mare în toată lumea, căci a murit marele biruitor din războiul mondial, Mareșalul Foch!

Vestitul general francez bolia de mai multă vreme de aprindere de plămâni care în ziua de Miercuri, 20 Martie, după amiază, i-a curmat firul vieții și marele comandant de armate a trecut la celea veșnice. Bătrânețele și boala s'au dovedit astfel mai tari decât acela care a biruit la vremea sa armatele unei jumătăți de lumi...!

Mareșalul Foch a murit la Paris, având la căpătâiul său nouă medici cari nu i-au mai putut ajuta nimic. A murit însă ca un creștin adevărat, cum a fost întreaga viața sa. Când au văzut adecă cei din jurul său, că i-se apropie sfârșitul, au alergat la parohul bisericii celei mai apropiate și marele comandant de oștiri a primit din mâna unui umil preot Sf. Ouminecătură. Apoi, după câteva clipe, Mareșalul Foch nu mai era între cei vii!

Vestea morții Mareșalului a umplut de durere lumea toată.

La o jumătate de ceas după moartea Mareșalului, ministrul președinte al Franței d. Poincaré vestește în parlamentul francez trista știre. Apoi telegrafele și radiofoanele au dus vestea

spre toate colțurile pământului și abia la câteva ceasuri după trista întâmplare știa lumea toată de moartea Mareșalului Foch. Au început să și sosească spre seară, telegramele de răspuns la trista veste.

Cel dintâi răspuns a sosit din Londra, dela guvernul englez. Și Englezii spuneau:

— „Mareșalul Foch va fi plâns ca un erou național al Marelui Britanii”.

În același înțeles au răspuns și Americanii. Ba mai mult chiar, căci fostul generalisim american în războiul cel mare, Pershing, aflând despre moartea generalului Foch a telegrafiat:

— „Măreția lui Foch devine moștenirea întregii omeniri”.

Viața și faptele Mareșalului

Și numai din răspunsurile de mai sus se poate vedea, că Mareșalul Foch a fost un mare erou nu numai al Francezilor ci al întregii lumi. Dar iată și câteva lamuriri despre viața marelui răposat:

Ferdinand Foch s'a născut în orașul Tarbes din Franța, la 22 Octombrie 1851. Era va să zică în anul al 78-lea al vieții. Cunoscut s'a făcut mai întâi în războiul dela 1870—71, dintre Francezi și Germani, la care a luat

parte ca soldat voluntar. In acest războiu, simțind în sine o mare atragere către viața militară, a rămas în această carieră ajungând la celea mai înalte trepte. Înainte de războiul cel mare a scris o carte vestită despre tactica militară, care l-a făcut cunoscut în toată Europa.

Când s'a început războiul, Foch era general. Indată la început, în toamna anului 1914, câștigă o mare biruință asupra Nemților la râul Marne, prin care mântuie Parisul și Franța de ocupația neamțescă.

Prin biruința dela râul Marne soarta marelui războiu a fost hotărâtă încă din 1914.

Generalul Foch capătă după Marne comanda mai multor armate. Peste trei ani, adică în 1917, este numit Șef al Marelui Cartier general francez. Iar în 26 Martie 1918 Foch a fost ridicat la rangul de *comandant al tuturor oștirilor aliate de pe toate fronturile și câmpurile de bătăie!* Niciodată vre-un muritor n'a comandat mai multe oștiri și mai mulți oameni. Nici Alexandru cel Mare, nici Hanibal, nici Napoleon.

Și oștirile franceze, engleze, americane, italiene, românești, comandate de generalul Foch au ieșit biruitoare pretutindeni și desăvârșit. Vom înțelege deci de ce Mareșalul Foch este socotit eroul întregii lumi și de ce i-s'a făcut la Dumineca Florilor cea mai măreață îngropăciune pe care a avut-o vreodată un pământean.!

Doliul României pentru moartea Mareșalului

Mareșalul Foch ne-a fost și nouă Românilor cel mai mare binevoitor și binefacător. În timpul războiului a trimis în Moldova ofițeri francezi cari să ajute la refacerea armatei române pustiită de tifos și medicii cari să aline durerile soldaților răniți sau bolnavi. Și a stat bun pentru noi la Marii aliați, ca după războiu România să capete ceea ce i-se cuvine.

Pentru asemenea merite față de țara noastră, parlamentul dela București, în ședința sa din 21 Martie a pomenit cu mare cinste, prin graiul mai multor vorbitori, pe răposatul mareșal al Franței. Cuvântul de pomenire cel mai sărbătoresc l-a rostit d. Maniu însuși, președintele guvernului.

În aceeași zi au plecat spre Paris din partea țării noastre mai multe telegrame de părere de rău pentru moartea marelui erou, dintre cari lăsăm să urmeze aici telegrama d-lui prim ministru Iuliu Maniu:

Cu adâncă pietate și sinceră durere România împărtășește doliul pentru mareșalul Foch. Numele nobilului soldat, cel mai mare învingător, al celui mai mare război, este adânc întipărit în inimele tuturor Românilor.

România numără cu mândrie pe mareșalul Foch printre întemeetorii unității sale naționale.

Adânc mișcat, guvernul român se înclină în fața memoriei ilustrului șef și exprimă guvernului, nobilei națiuni franceze și armatei, sentimentele sale de adâncă recunoștință și neapăsător regret. Președintele consiliului de miniștri,

IULIU MANIU.

La înmormântare, din partea noastră, a României, au fost de față d. ministru de războiu general *Cihaschi* în

fruntea unei delegații militare, în numele armatei, apoi dd. generali *Prezan* și *Rudeanu*, în numele Regenței și d. *Diamandi*, ministrul României la Paris.

Mânia iernii care pleacă

Ca o babă răntăcioasă, iarna, înainte de-a se călători, a mai făcut câteva răutăți și prăpăduri

În acest an, cotoroața de iarnă foarte cu greu și-a dat duhul. Se ținea în prag ca o zăludă și nu voia să moară cu nici un preț. După ce umpluse lumea de nămeți și de gripă, de troahnă rea și de alte boli, nici la plecarea nu s'a purtat omenește, ci a mai făcut câteva răutăți și pczne.

În multe părți ale Europei și chiar și ale țării noastre, zăpezile s'au topit cu revărsări de ape și mai ales cu ghețuri tălăzuite, cari umplând râurile au făcut mari pagube. În țara noastră au făcut mari revărsări râurile *Streț* și *Prut*, cauzând pagube însemnate multor comune, ca la *Cervișești* și *Stânca*.

Mânia iernii burzuluie de biruința soarelui primăvărat, s'a simțit cu deosebire în cursul marilor râuri, ca de pildă *Dunărea*. Ghețurile tălăzuite pe alvia Dunării au umplut apele cari au luat-o razna și au revărsat orașe și sate.

Revărsările Dunării

au fost mai primejdioase în Cehoslovacia, la *Pojon* și în Ungaria, la *Budapesta*. La *Pojon* apele revărsate au cuprins o întreagă parte de oraș, încât locuitorii au trebuit să fie culeși cu aeroplanele din calea vâltorilor și duși la adăpost. Aeroplanele au mântuit astfel dela moarte ca la cincisute de oameni.

Pagube mari au suferit vapoarele și corăbiile din fața *Belgradului* sârbesc. Acolo, la ghețurile *Dunării* s'au mai adaos și șiroaiele turburute ale râului *Sava*, cari au rupt din port vre-o cincisprezece corăbii, iar vre-o câteva vapoare au și fost scufundate.

Locuitorii orașului *Belgrad* au avut de pe mal privești foarte jalnice. Vapoarele se luptau cu sloii de gheață și nu li-se putea da nici un ajutor. Unele se scufundau în văzul proprietarilor, ducând la fundul apei averi de milioane.

Mari prăpăduri și în America

Orașele *Elbe* și *Geneve* au fost cuprinse în întregime de apele revărsate și locuitorii urcați pe acoperișele caselor vedeau cu groasă, cum valurile turburi se urcă tot mai sus, primejduindu-le viața. S'au și înecat într-o singură zi două sute șaptezeci de oameni, sub cari s'au dărâmat casele și au fost îngropați de valuri cu locuințele lor cu tot.

Oraș îngropat de nămeți

Se pare însă, că iarna furioasă toată rancuna și-a revărsat-o asupra orașelului *Gospice* din *Iugoslavia*. Acolo a nins pentru ultima oră cam pe la mijlocul săptămânii de dinainte de *Dumineca Florilor* și a nins atât de mult încât bietul orașel a fost îngropat în adevăratul înțeles al cuvântului de nămeți.

Zăpada a umplut ulițele până mai sus de ferestrele caselor, încât oamenii, ca să nu fie înădușiți prin odăi, s'au mutat în poduri. Și în loc de uși, se slujiau de de gaurile acoperișelor.

De povara cea mare a zăpezii s'a prăbușit o moară mare cu aburi și mai multe alte case. Locuitorii orașelului *Gospice* câteva zile în șir n'au făcut altceva decât că s'au apărât să nu-i înădușe neaua, tăindu-și adevărate tunele și cotoane printre dealurile de nămeți.

Așa s'a știut supăra de rău în acest an Imprilostita de cotoroață. Însă ce i-a fost scris, a ajuns-o în sfârșit și pe ea. Razele soarelui au străpuns-o la inimă și au aruncat-o prin șanțuri, să-și dea duhul de izaov.

Primăvara a sosit tinără, frumoasă și împodobită cu ghiocci, la tot căpătâiul nostru de lume.

Mussolini și Ungurii.

Printr'o ciudată simțire, Italianii de multă vreme se arată tot mai buni prietini ai Ungariei și ai Ungurilor. Chiar și Ducele *Mussolini* pare a avea această simțire.

O telegramă din *Budapesta* spune, că în ziua de 21 Aprilie va sosi în capitala lui *Horthy* un mare om al lui *Mussolini*, d. *Grandi*, subsecretarul de stat al ministerului de externe italian. *Grandi* sosește la *Budapesta*, ca să întoarcă vizita pe care o făcuse la *Roma*, anul trecut, *Contele Bethlen*, primul ministru al Ungariei.

O gazetă dela *Budapesta* scrie, în legătură cu această vizită, că d. *Grandi* merge la *Budapesta* ca să pregătească călătoria pe care vrea să o facă, mai târziu, însuși *Mussolini* în țara ungurească.

La acestea vești noi Români o singură talmăcire putem avea. Că *Mussolini* se pleacă spre Unguri numai din încordarea pe care o are Italia cu Sârbii, vrând să-i aibă pe Unguri în coastele *Iugoslaviei*. În ori ce caz, vizita lui *Mussolini* la *Budapesta*, dacă se va face, de multe țări nu va fi privită cu ochi buni.!

In țara Sârbilor au izbucnit vechile obiceiuri

Regele *Alexandru* al *Iugoslaviei*, care, din dragoste pentru țara și poporul său, a introdus o stăpânire mai aspră, începe să aibă greutăți. *Vineri* în 22 Martie, un om al regelui, gazetarul *Toni Schlaegel* a fost ucis cu gloanțe de revolver de către doi necunoscuți, în clipa când ziaristul se întorcea la locuința sa din orașul *Zagreb*. Se crede că acest omor mișelesc nu poate să fie altceva decât o răzbunare politică.

Pe *Schlaegel* l-au împușcat oamenii celor ce nu sunt mulțumiți cu noul fel de cărmuire din *Iugoslavia*. *Schlaegel* era directorul ziarului *Novosti*, ziar ce sprijina în cea mai largă măsură gândurile și planurile regelui *Alexandru*.

La *Belgrad*uciderea lui *Schlaegel* a produs mare necaz. Cel mai instristat este însuși regele, care a pierdut pe unul dintre oamenii săi cei mai credincioși.

Un taur strică 17 automobile. În orașul *Mendon* din Franța un automobil s'a întâlnit cu un tar, care, sperându-se, a luat-o la fugă după automobil. Neajungându-l a fugit turbat în oraș, a intrat în garajul (corlița) de de automobile și a răsturnat cu coarnele 17 automobile, sdrobindu-le așa că nu se mai pot repara. Pe urmă o călă de măcelar l-a împușcat în ochiu, culcându-l la pământ.

Germanii își plimbă „Zeppelinul”

Marele balon cu cârmă va trece și peste țara noastră în săptămâna cea mare

Cetitorii gazetei noastre își aduc aminte despre marele balon cu cârmă, polecit »Zeppelin«, care a făcut în toamna trecută sborul între Germania, America și înapoi. Nemții, dacă au acest balon, nu vreau să le zacă de geaba în șoaprele lui, ci li dau de lucru, ca să se vorbească tot mai mult despre el și despre stăpânii lui. Și asta, ca să știe lumea că Germanii nu dorm și că mai visează încă și cu ochii deschiși..!

În ziua de 25 Martie »Zeppelinul« a căpătat poruncă să plece la o plimbare mai lungă peste Marea Mediterană și Africa de miază noapte până la granițele

Asiei, iar deacolo să se întoarcă înapoi peste Grecia, Bulgaria, România, Serbia, Ungaria și Austria.

Zeppelinul a și plecat și va face calea care i-s'a poruncit. Bineînțeles, oa să poată sbura peste atâtea țări străine, Nemții au cerut pentru Zeppelinul lor îngăduință dela toate guvernele și au și căpătat-o. Le-a dat-o și România noastră, după ce guvernul german a declarat că balonul lor are celea mai pașnice gânduri. Vrea numai să facă o probă de motoare, cu niște gazuri inventate de curând, probă din care va avea foloase întreagă știința.

cumpărături pentru export. Ei au plecat bine, spre marea bucurie a economiei. Prin urmare, iată o mare binefacere pentru plugarii! Pornindu-se târgurile în țară, acesta, țărani noștri cultivatori de cereale vor putea ajunge la bani și la o schimbare în spre mai bine.

Guvernul d-lui Maniu va fi binecântat pentru o asemenea schimbare.

Ziua voluntarilor

Blaj, 25 Martie

În Dumineca Florilor a fost o mare mișcare și furnicare de oameni în Blaj. Pe toate străzile năvăleau cete de voluntari de întreg județul. Cântând marșuri naționale, pas militar, cu steaguri și tăblițe, veneau din toate părțile. Să fi văzut mândrețe de oameni pășind cadențat și vârtos, cu fruntea ridicată și privirea înflăcărată..!

Veniau dobrovolții din Rusia, cu cei din Siberia, voluntarii din Vechiul-regat cu legiunii din Italia, cu cei din Franța, Anglia și America. Au venit voluntari din vre'o 80 sate iar numărul lor a trecut peste o mie.

Voluntarii în coloane de marș s'au dus la locuința D-lui pretor *Dr. Augustin Frățilă* fost însuși voluntar și căpitan, cărui i-au făcut ovații îndelungate. S'au adunat apoi toți în sala cea mare, a hotelului „Univers”, care s'a dovedit a fi prea mică, fiindcă nici în curte nu mai încăpeau.

D-l pretor *Dr. Augustin Frățilă*, deschidând ședința și printr'o cuvântare însuflețită arăta rostul și rolul, ce l-au avut voluntarii în izbăvirea și sboiul de întregire a României. Când în decursul vorbirii a amintit înalta Regență, urlete puternice și strigăte „să trăiască” făceau să tremure pereții, iar când a vorbit pe D-l Prim-ministru Iuliu Maniu, a izbucnit o adevărată furtună de aplauze.

Intrând în ordinea de zi, se declară organizat despărțământul județean al *Uniunii Voluntarilor*, alegând ca președinte cu mare însuflețire pe D-l pretor *Dr. Augustin Frățilă*. Se aleg apoi 2 vicepreședinți: Dnii *Dr. Alexandru Măcelariu*, prim medic județean și *Arjoca*, funcționar superior la fabrica de Nitrogen din Sănmărtin. Controlor este ales *D-l Corbeanu*, învățător diriginte în Valea-Lungă, casier *D-l Ioan Costea*, cerealist în Blaj, iar secretar *D-l Șerban*, grefier la judecătoria din Blaj. Se mai aleg și mai mulți membrii în comitet.

Vorbesc apoi mai mulți voluntari, între cari trebuie să amintesc frumoasa vorbire a D-lui *Dr. Măcelariu*.

Se trimit telegrame înaltei Regențe, D-lui Prim-ministru Iuliu Maniu, D-lui Voicu Nițescu, ministrul Ardealului și D-lui *Dr. Victor Deleanu*, președintele Uniunii Voluntarilor.

După închiderea ședinței, voluntarii au făcut o frumoasă manifestație pe străzi, apoi în piață, defilând înaintea prezidiului.

Ca încheiere s'au dus din nou la locuința președintelui, cărui i'au făcut ovații, apoi s'au împrăștiat în cea mai deplină ordine, plecând fiecare către satul său, ducând cu sine dragostea de țară și neam, întărită și oțelită.

Asistent.

Ce s'a făcut în scurtă vreme

Arătare despre ce a făcut guvernul d-lui Maniu în câteva luni de când se află la cârma țării

Nu sunt decât trei luni, de când partidul d-lui Iuliu Maniu este la cârma țării. A făcut însă în această scurtă vreme o mulțime de fapte bune pe cari le-a făgăduit când era în opoziție.

Din primele zile ale guvernării sale a desființat starea de asediu și cenzura. Guvernul liberal era de părerea că nu se poate guverna fără stare de asediu. Nu este însă adevărat. Capitala trăiește de 3 luni fără stare de asediu și e liniște, mai liniște decât cu stare de asediu, fără de care nu putea guverna d-nul Vintilă Brătianu. Starea de asediu — după cum a declarat d-nul general Cihoski — în curând se va desființa în întreagă țară.

Sub guvernarea liberală nu era iertat să se scrie în gazete decât ceea ce plăcea liberalilor. La toate gazetele din țară erau cenzori cari tăiau din gazete articolele scrise contra lor. Astăzi însă, ca în toate țările civilizate, este deplină libertatea de a scrie.

Guvernul Maniu a schimbat sistemul electoral. Pe vremea liberalilor se furau urnele, oamenii erau bătuți ca să voteze cu ei, erau cu un cuvânt alegeri liberale nu libere. În 12 Decembrie, după 10 ani de robie grea și nesuferită, după atâtea jertfe, lupte și suferinți, poporul românesc a văzut alegeri libere, libere de tot, așa cum cere sfânta dreptate, așa cum a făgăduit d-l Maniu.

Când a venit la guvern, partidul naț.-țăr. a aflat pe la ministere câteva sute de funcționari, cari nu lucrau nimic și luau lefuri mari. Pe aceștia i-a dat afară. Cele câteva sute de automobile ale ministerelor, cu cari se chel-

tuiau milioane din banii țării, au fost scoase la vânzare iar banii băgați în vistieria statului.

Guvernul Maniu a ajutat regiunile bătute de secetă, hărta a fost ieșită, furturi nu se mai fac, iar dacă se fac, hoții sunt dați afară din funcții sau băgați în închisoare, ceea ce nu se cam făcea pe vremea liberalilor.

Cea mai însemnată faptă a guvernului este însă încheierea împrumutului. S'a încheiat împrumutul după care a umblat d-l Brătianu cu pălăria în mână prin străinătate, a miștit țara, a miștit Regența, însă împrumutul nu s'a făcut și nici nu-l putea face, să mai fi stat câțiva ani la putere. Cauza e că străinătatea și-a pierdut încrederea în România. Venind la cârma țării guvernul Maniu, încrederea străinătății în România a fost restabilită și împrumutul s'a putut încheia, împrumutul de care se leagă atâtea nădejdi. D-l Mihail Popovici, ministru de finanțe, a declarat că încrederea străinătății a fost obținută mai ales prin desființarea stării de asediu.

O parte din acest împrumut a fost destinată pentru stabilizare, care s'a făcut, altă parte e întrebuințată spre refacerea căilor ferate, pentru acoperirea unei părți din golul lăsat de d-l V. Brătianu în buget, și alte multe. În urma împrumutului și stabilizării întreaga noastră viață economică și financiară va relua un curs cât se poate de mulțumitor, a spus d-l M. Popovici. Stabilizarea făcută de acest guvern a mulțumit toate partidele politice. Și alte multe lucruri bune a făcut guvernul Maniu.

(S)

Inchiderea cărciumelor Dumineca

Intr'una din ședințele Camerei Deputaților, d. Voicu Nițescu, ministrul Ardealului, a declarat că guvernul are de gând să închidă, în zile de Duminecă, toate cărciumele din țară, ceea ce până acuma nu era decât numai în unele județe din Ardeal. În acest scop s'au și cerut părerile prefecților cari toți sunt pentru închiderea cărciumelor. Astfel închiderea se va întinde și peste ținuturile vechiului regat.

Bun gând are guvernul! Că băutura face multe rele când au oamenii vreme le ea.

Însă nu se știe încă, dacă închiderea se va referi și la cărciumele de prin orașe, sau ba, căci în cazul din urmă măsura este numai pe jumătate. Băutura face rele mari în zile de Duminecă nu numai prin sate, ci și prin orașe. Ba uneori chiar mai mari la orașe.

Negustori italieni la târgurile noastre de vite

La târgul de țară care s'a ținut la Blaj înainte de Florii, s'au văzut în oborul de vite negustori italieni cari au făcut

Vorbe înțelepte

Cine sare din par în par, nu scapă să nu se înșape.

Ce se dobândește cu bătaie de cap, pe drumuri nu se găsește.

Cine seacă balta, prinde broaște.

Hristos a înviat!
Sărbători vesele și fericite
dorim tuturor cititorilor și prietenilor gazetei noastre.

Insemnătatea Invierii

Cuvinte arhieresti din prilejul Sfințelor Paști
Pâinea vieții

Nu se poate închipui reînnoire, premenire, viere sufletească, fără împărtășire cu sfințele, reacuratele, fără de moarte, cereștile și de 'ață-făcătoarele lui Hristos taine: Sfânta Euharistie, taina tainelor. Aceasta este credința tuturor veacurilor, aceasta este credința Bisericii. Puteți vedea și scoate acest adevăr luminos din diferitele numiri ce le-a dat Biserica întei Euharistii. Întâiu, însuș acest nume de "Euharistie" înseamnă dar bun. Parcă ar vrea să spună, că taina Cuminecăturii este floarea darurilor dumnezeiești, darul darurilor, dar prin excelență, peste care nu este alt dar. Cu adevărat! Credința ne-o spune, că de câte ori ne împărtășim, de atâtea ori îl primim pe Hristos însuș, în sanctuarul sufletului, cu care împreună, atât din ceruri, ne-a dăruit toate (Rom. 8. 32); totul toate. — Se mai chiamă această taină masa Domnului (1 Cor. 10, 21). Adecă, precum în taină pământului, îmbie și chiamă la mele lor bogate, prietini și cunoscuți, desfătându-le simțurile cu mâncări alese și gustoase și vinuri parfumate, tot astfel chiamă și Domnul dânsul pe prietini săi, la banchet. Cuosebirea, că precum pe Domnul nimenea nu-L întrece în mărire și putere și bogăție, tot astfel nimenea nu-L întrece în preț colibrilor al hranei ce ne îmbie. Această hrană este El însuș, Domnul, Domnul mării, de a-rea se și chiamă masa aceasta tainică, masa Domnului, în înțelesul cel mai strict al cuvântului.

Se mai chiamă, iarăși „pâinea vieții”. „Eu mănincă pâinea vieții” (Ioan 6, 48). „Aceasta este, pâinea carea pogoară din cer, ca cel ce va mânca din ea să nu moară” (Ioan 6, 50). „De mănincă cineva din pâinea aceasta, va trăi în veac” (Ioan 6, 51). Mă întreb și vă întreb, ce poate fi mai de preț pentru viața sufletească, cât această pâine a vieții, despre care însuș Domnul spune, că cine o mănincă trăiește în veac? Se chiamă în sfârșit „Synaxis” un cuvânt grecesc, ce va să zică adunare, comuniune sau comuniune, pentru că adunându-i ea pe oameni laolaltă la treptele altarului și făcându-i să se cuminece cu toți laolaltă din acelaș trup și sânge, să se împărtășească cu Hristos, și toți devenim așa zicând, una sufletește cu Hristos și-o singură familie mare, o singură biserică vie a Domnului, unde și în care nu poate lipsi spiritul lumii și al întunerecului, ci numai numai spiritul lui Hristos...

Vreți deci, iubiți fii, să înviați și voi împreună cu Isus Hristos în minunata zi a învierii? Vreți să vă reînnoți sufletește, să restăți ca paserea Phoenix din cenușa păcatelor patimilor voastre? Cu trupul lui Hristos vă cuminecați, și numele Domnului binecuvântați. Vreți aceasta v'a arătat drumul și v'a deschis calea spre altarele Domnului, chela fermecată a călătoriei. Ziceți deci și voi cu psalmistul: „Al-

tarele tale Doamne al puterilor, împăratul meu și Dumnezeu meu”, altare pe cari se păstrează taina tainelor: Euharistia.

Episcop Alexandru al Lugojului.

Târgurile săptămânii

Marți, 9 April: Diciosânmărtin, j. Târnava-Mică; Făget, j. Caraș-Severin; Lozna-mare, j. Someș; Șoala, j. Făgăraș; Vânători, j. Arad.

Miercuri, 10 Aprilie: Mediaș, j. Târnava-Mare; Moinești, j. Turda; Măgherani, j. Mureș; Orăștie, j. Hunedoara; Odorheiu; Cehul Silvaniei, j. Sălaj; Timișoara; Cămpeni, j. Alba.

Joi, 11 Aprilie: Brașov; Ocnole Murășului, j. Alba; Reșița, j. Caraș-Severin; Hodoșa, j. Mureș; Odorheiu; Teaca, j. Cluj.

Vineri, 12 Aprilie: Frâua, j. Târnava Mare; Dolova, j. Torontal; Gheorgheni, j. Ciuc; Hălmeag, j. Făgăraș; Mehadia, j. Caraș-Severin; Hălmeagiu, j. Arad; Vărădia, j. Arad.

Sâmbătă, 13 Aprilie: Sâmbăta de sus, j. Făgăraș; Ghimeș-Făget, j. Ciuc; Mociu, j. Cluj; Bățanii Mari, j. Trei-Scaune; Odorheiu; Cănești, j. Târnava Mică.

Duminică, 14 Aprilie: Blăjoi, j. Târnava-Mică; Prundul Bărgăului, j. Năsăud; Frumoasa, j. Ciuc; Baia Sprie, j. Sătmăreș; Tăuș, j. Arad; Rupea Cohalm, j. Târnava Mare; Cetatea de Baltă, j. Târnava Mică; Chișinău, j. Sibiu; Târgu-Mureș, j. Mureș; Mociu, j. Cluj; Săcuieni, j. Bihor.

Gripa spaniolă la Cluj. În sfârșit a sosit și la noi neașteptatul oaspe, gripa spaniolă. La Cluj sunt cam 10 mil de bolnavi, având fierbințeli între 40 și 41 grade Celsius, dintre cari până asuma au murit 3 inși.

Un nou leac împotriva tuberculozei. Profesorul Bernard dela universitatea din Paris a arătat într-o vorbire ținută înaintea învățătorilor, că a aflat un leac foarte bun împotriva tuberculozei (ofticeii, boalei uscate), care vindecă cu siguranță 43 la sută dintre bolnavi, și anume pe ceice se supun curei la începutul boalei, pentru că leacul acesta oprește lăptirea boalei în plămână. Leacul e făcut din radium, acid sulfuric și aur. Învățații, cari au ascultat conferința profesorului Bernard, au rămas încântați de cele spuse.

Cercul Studenților târnăveni. Cercul studențesc „Târnava-Mică” din București și-a ales în ziua de 10 Martie comitet nou, din care fac parte: Virgil Frățilă președinte; Septimiu Pop vice-președinte; Sămărtinean secretar general; Marius Șimon cassier; Ioan Spinian membru în comitet; Bianu Gr., Șovrea N. și Surdu M. cenzori realeși.

Încă un furt de 5 milioane lei. Cu trenul ce pleca zilele trecute din Piatra-Neamț spre București, mergea și o epistolă de valoare în care se aflau 5 milioane lei. Până să plece trenul, conducătorul vagonului postal s'a coborât din vagon, ca să-și aducă lemne de foc. Pe când a venit înapoi, epistola cu bani nu se mai afla în vagon. Iute a oprit trenul și a cerut să se facă cercetare. Dar hoțul nu s'a aflat, iar poliția a socotit de bine să-l dețină pe conducător însuși.

Un câine credincios. Un tânăr servitor de pe o moșie din comuna Lozère din Franța, trecea, dimpreună cu un câine, printr'un tunel. Spre marea lui nenorocire, tocmai atunci sosit un tren, care-l rani de moarte. Câinele, văzând nenorocirea stăpânului său, s'a așezat lângă el și a început să-l lingă rănille, dar văzând că stăpânul său murise, a fugit la moșie, a tot lătrat dar oamenii nu l-au băgat în seamă. În sfârșit l-a prins pe unul de căput și l-a dus cu deasila în tunel. Aflând pe mort și scoțându-l din tunel, câinele l-a urmat credincios, cu lacrimi în ochi, și apoi n'a mâncat nimic trei zile până nu i-au îngropat stăpânul și s'a așezat pe mormântul lui. Stăpânii morții îl duc cânelul de mâncare la mormânt.

Plecare M. S. Regine Maria în strălănitare. Joia trecută seara a plecat M. Sa Regina Maria, însoțită de A. S. R. Prințesa Ileana, mai întâiu în Anglia, și apoi de acolo în Spania, unde vor petrece mai multă vreme. La gară le-au petrecut dnii miniștri.

O nouă religie la Berlin. Nici nu ne putem închipui câte prostii nu sunt în stare să creadă oamenii, cari altfel par necredincioși. Cea mai nouă credință nebună s'a iscat de curând la Berlin, capitala Germaniei, unde 120 de mii de oameni sunt de credința că Isus s'a întrupat într'un măsar bătrân, de 78 de ani, cu numele Weissenberg, care spune că va trăi 125 de ani, iar după moarte sufletul lui Hristos se va întrupa într'o fată, singura fată tină credincioasă a lui. Weissenberg are puterea farmecului. El farmecă mai cu seamă femeile și le adoarme cât zici, și apoi ele vorbesc tot minuni, iar din vorbele lor s'ar părea că Weissenberg, este de fapt Isus. Într'o zi a fermecat dupăolaltă 40 de femei, adormindu-le.

După predică Weissenberg, care-și adună credincioși într'o berărie, se așează cu ei la beute și benchetuește numărul unu.

Un conducător hoț — mulțere. În orașul Subotića din Iugoslavia niște hoți au intrat în localul oficiului postal și au spart cassa de bani, furând 15.000 de dolari. Nu i-au putut prinde. Încă în aceeași noapte au mers și au voit să fure caii și căruța unui gospodar. Aici însă au dat de dracul, că gospodarul, dimpreună cu feciorii săi, a prins pe doi dintre hoți, între cari și pe conducătorul bandei. Când să-i descoase, s'a adevărit că conducătorul bănzii de hoți este femeie, și se numește Iuliana Pop.

A murit cea mai grasă femeie a lumii. Zilele trecut a murit la Mantua în Italia, într'un circus, unde se arăta ea ceva minune, Ianca Ossiora, o femeie care era numai de 30 de ani, dar avea o greutate de 220 kilograme, o înălțime de 169 centimetri, iar lățimea pieptului îi era de 195 centimetri. Vă puteți închipui, ce dihanie era, dacă lățimea îi era mai mare decât înălțimea.

Căsătoriile și divorțurile în Bolșevicia. În cursul anului 1928 în Moscova s'au încheiat 14.000 căsătorii, din acestea însă 10.000 s'au desfăcut pe cale de divorț. Cele mai multe divorțuri au fost cerute de către femei, cari au spus că de aceea au cerut divorțul pentru că bărbații lor se îmbătau în fiecare zi, apoi durmeau, cerând dela ele să lucreze și să muncească și pentru ei.

Căsătoria regelui Bulgariei. Regele Boris s'a hotărât în sfârșit să ia în căsătorie pe principesa Giovana a Italiei, dar sunt mari greutăți din pricina că regele e ortodox iar principesa catolică. Sfântul Părinte, spune-se, s'ar fi învoit ca viitorul moștenitor de tron să fie ortodox, dar a spus că viitoarea regină și ceilalți copii trebuie să fie catolici. Regele Boris a plecat la Roma, însoțit de patriarhul Bulgariei, ca să se înțeleagă la fața locului în ce privește religia viitoarei regine și a viitorilor principii. Căsătoria se va celebra mai întâiu la Roma, după ritul bisericii romano-catolice, și apoi la Sofia, după ritul bisericii ortodoxe.

Un fost senator liberal osândit la pușcărie. Tribunalul din Sighetul Marmășiei a osândit la un an și jumătate închisoare pe fostul senator liberal Emil Bran, pentru că a tras pe sfoară pe nevoiași din județ cu curuzul dela stat pe care trebuia să-l împărțească între ei.

Se primesc colete de 20 kilograme. Noul director general al postelor a dat poruncă tuturor oficiilor postale ca de aici înainte să primească colete (pachete) până la 20 kilograme.

S'a furat orga dintr'o biserică. In ziua de 10 Martie au intrat în comuna Dărăuți din județul Cluj, cam pe la 8 ore seara, 3 oameni străini și au beut în cârciumă până pe la 11, când au plecat. Dimineața clopotarul bisericii reformate a găsit ușa bisericii deschisă. Intrând, a observat că orga bisericii lipsește. Iute a fugit la preotul și acela la jandarmerie, dar hoții n'au fost prinși încă.

Moartea unui învățat român. Zilele trecute a murit la Paris inginerul căpitan Ștefan Cristescu, care a fost un mare învățat, recunoscut și de Francezi, și care a făcut mândrie neamului nostru.

Câtă datorie au ministerele noastre. Guvernele de până acuma comandau tot felul de scule pentru stat, dar nu plăteau, așa că noul guvern a rămas îngrozit, când a văzut, câtă datorie are fiecare minister. Iată o listă a acestor datorii. Ministerul de război: 204 milioane, cel de finanțe: 253, cel de instrucție: 121, cel de culte: 29, interne: 182, de comunicație: 9, de justiție: 52, de agricultură: 101, de comerț: 36, de sănătate: 140, al muncii: 25, de comunicații: 4.859, laolaltă: 6.011 milioane, adică 6 miliarde și 11 milioane lei. Datoria aceasta o au ministerele la diferite fabrici și întreprinderi din țară. Toate aceste datorii se vor plăti cel mult până la Paști, așa că acești bani vor intra în buzunarele cetățenilor noștri, și astfel vor fi bani mai mulți pe piață.

Beutura, săraca. Șoptorean Iacob în vârstă de 51 ani, din Țagul-Mare, județul Cluj, a beut zilele trecute rachie în cârciuma comunală și s'a îmbătat una bună, de n'a mai putut merge acasă. L-au dus alții și l-au pus în pat, dar așa i-s'a făcut de rău, încât după câteva ore a murit, înveninat de beutura.

Tipicul săptămânii a II după Paști

7 Aprilie 1929, Dumineca Tomii.

Sâmbătă seara, binecuvântarea preotului, ps. 103. Ectenii. La Doamne strigat-am... 10 stihiri cu mărire și acum pe versurile din Pentecostar. Intrat. Lumină lină. Prohimen. Ectenie. »Invrednicește-ne... Stihovna din Pentecostar. »Acum slobozeste... Tropar v. 7. »Pecetluit fiind mormântul... Deslegarea.

Dumineca dimineața, la Dumnezeu e Domnul... Troparul v. 1 »Piatra fiind sigilată... Stihologii, Polieleu cu psalmi aleși, pripele și sedelna din Pentecostar. Antifon I. v. 4. cu prohimen v. 4. »Laudă Ierusalime... Toată suflarea... Evanghelia Invierii I. Invierea lui Hristos... ps. 50. (sau numai. Invierea lui Hristos de 3 ori) Mărire... Pentru rugăciunile Apostolilor Tăi... Și acum... Pentru rugăciunile Născ. de Dumnezeu și celelalte (vezi Octoihul-mic). Rugăciunea preotului. Catavasiile Paștilor (fără canon). După a III. Ipacoi, după VI Condac și icosul din Pentecostar. La »Pe Născ. de Dumnezeu și Maica Lumină... »Ingerul a strigat... Luminează-Te... Luminătoarele și Laudele cu Mărire, stihira evang. invierii I și Acum din Pentecostar. Doxologia mare. La sf. Liturgie, după binecuvântare »Hristos a înviat din morți« (de 3 ori). Mărire dela fericiți dela cântarea III. ori VI. din canon, ori a Născătoarei de Dumnezeu dela v. 1. Troparul v. 1 și Condacul. Sfinte Dumnezeule. Apostolul și Evanghelia de rând. In loc de Cuvine-se cu adevărat... »Luminează-Te...

Dumineca seara, (Inceputul ca Sâmbătă seara) la Doamne strigat-am 6 stihiri, 3 din Pentecostar v. 1. și 3 a sfântului de rând din Mineiu (vezi 8 Aprilie) Mărire și Acum din Pentecostar. Intrat. Lumină lină. Prohimenul »Cine e Dumnezeu mare... Stihovna v. 1. in Pentecostar. Acum slobozeste... Troparul v. 7. Pecetluit fiind mormântul... Deslegarea.

Băgare de seamă! Versul de rând in aceasta săptămână este vers 1. Să se știe, că slujbele sfinților din Mineiu, cari cad pe Duminecile Pentecostarului, se cântă la Dupăcinar.

Cum se face teatru la sate

Teatrul sătesc este un minunat mijloc de înălțare a poporului — Ce trebuie să știe cei cari aranjază producții teatrale

Nu toată lumea știe să facă teatru, deși se spune că viața e o mare scenă, pe care fiecare își joacă rolul său când de răs, când, mai ales, de plâns...!

Insemnătatea teatrului în dezvoltarea culturală a unui popor este lucru îndeobște cunoscut, chiar din timpurile celea mai vechi, când Grecii cei vechi și Romanii, strămoșii noștri, au știut să-i dea teatrului un mare avânt. Dar nu despre aceasta vrem să vorbim în șirele ce urmează.

Nu vom face însă nici lecție sau învățătură despre meșteșugul de a face teatru, lecție care să fie potrivită pentru toate împrejurările și vremurile. Nu, căci teatrul nu este o știință, care se poate învăța, ca de pildă știința numerilor, care se propune în școală, ci este o *artă* (meșteșug ales) pentru care trebuie să ai inclinare din firea ta și asta se chiamă *talent*. Poate fi cineva foarte cuminte, isteț, bun cetitor și ușor la învățat, dar nepotrivit pentru a face teatru. Vom spune deci ceva, pe scurt, despre meșteșugul acesta, amintind câteva din *însușirile*, cari se recer unui *diletant* (care joacă teatru numai ocazional și din plăcere) și vom înseila o sumă de *cerințe*, de cari trebuie să țină cont acela care organizează teatru la sate.

Indrumătorii teatrului sătesc trebuie să fie învățătorii

Să începem mai întâi cu îndatoririle celor cari sunt chemați să organizeze teatru la sate. Chemarea de a propaga cultura în pătura dela sate a poporului, o au astăzi în locul întâi *învățătorii*. Dăruia o fac aceasta atât în școală, cât și în afară de școală prin organizarea de coruri bisericesti, producții cu cântări și dansuri naționale, teatru, sport și altele.

Constatăm cu plăcere, că în multe sate se îndeletnicesc dnii învățători și dșoarele învățătoare cu aranjarea de producții artistice și cu teatrul.

Cum se alege o piesă de teatru

Când vrem să organizăm o producțiune de teatru, ca să reușească bine, trebuie mai întâi să alegem o *piesă bună*. Aceasta e lucrul principal, căci o piesă slabă, oricât de bine ar fi jucată, nu place.

O piesă de teatru bună trebuie să fie *interesantă*, adică să țină vie atențiunea publicului dela început până la sfârșit. Nu-i mai neplăcută situație pentru publicul privitor, decât atunci, când i-se urește a mai asculta, povește, cască, murmură și abia așteaptă să se termine odată. Starea aceasta a publicului are înrăurire și asupra celor cari joacă, asupra diletanților, cari se descurajază, pierd firul jocului, se zăpăcesc și nu arareori încep a bâlbâi, uitându-și rolul.

Piesa mai trebuie să fie *morală*, adică subiectul ei să nu atingă bunăcuviința, cinstea și simțul religios al țaranului. Să nu cuprindă vre-o bajocură la adresa conducătorilor firești ai poporului (preot, învățator, notar). Acțiunea, întâmplarea ce se predă, să aibă ca scop a deștepta în sufletul privitorilor sentimente bune și nobile, a da povețe și învățături folositoare sau a îndrepta scăderi și patimi, cari s'ar fi incubat în sânul poporului.

Subiectul piesei trebuie să fie luat, de preferință, *din viața dela sate*, căci altfel rămâne neînțeles. Nu e permis să fie prea încurcată acțiunea, căci obosește atențiunea și apoi se știe, că la teatru merge omul ca să se distrugă, să-și petreacă, uitând de necazurile vieții și de grijile zilei.

Vom preferi de regulă genul ușor la *comediile scurte*, sau al *pieselor sociale*, cu întâmplări din viața de toate zilele, vom ocoli dramele grele și tragediile zguduitoare, care nu pot fi interpretate cum se cade de diletanți, oricât de buni ar fi aceia.

La ocaziuni potrivite, nu vom uita nici piesele cu subiect *național-eroic*, din cari să scrie în vremea din urmă, după întregirea neamului, câteva bucăți foarte bune și ușoare și pus în scenă. Rolul educativ al acestor piese este de netăgăduit.

Bucățile de teatru, comedii mai ales, și personajii (figuri de oameni) cunoscute numai într'un anumit ținut sau regiune, nu sunt potrivite, deoarece nu fac efectul dorit, decât acolo unde au fost împrumutate. Aici numărăm multe dintre vodevilurile lui V. Alexandri, care au fost potrivite pentru epoca lui.

În cât se poate vom căuta să nu fie piese prea lungi. E prea destul să fie din 2—3 acte sau dacă alegem două, din câte un act. Apoi să nu fie decoruri (scene) prea grele și cari se pot înfățișa cu mijloacele ce ne stau îndemână la sate.

Asemenea să nu fie persoane prea multe. Ajung 4—5 persoane, cari să aibă rol de vorbitori între cari totdeauna să fie și fete. Apoi trebuie și *figuranti* (cari se mișcă pe scenă fără a vorbi) cu atât mai bine, căci mărește interesul față de spectacol.

Să fim cu grijă și la aceea, care piesa aleasă să fie scrisă într'o *limbă populară frumoasă* pe înțelesul tuturor.

De unde procurăm piese

Din nenorocire avem o literatură sătescă în piese bune de teatru sătesc. Totuși se găsește răslățe. Ar fi de mare folos dacă s'ar cuprinde într'un *catalog* toate piesele originale și traduse de teatru sătesc, tipărite până azi. Altfel că Melin, directorul „Unirii Poporului” se ocupă de acest lucru și nădăjduim că ne va da mai doritul catalog. Cartea aceasta ar umplea un simțit. Știm, că s'au tipărit multe piese la noi. În biblioteca „Astra” dela Sibiu, apoi la librăria Ciurcu din Brașov, la Gherla, la Cluj, și Blaj, iar în vechiul Regat la București, Craiova, Vălenii de munte ș. a. Multe au apărut numai în gazete și în reviste literare și n'au fost scoase în broșură.

Ar fi de dorit ca la fiecare școală, și casă națională, să se procure o *mică bibliotecă populară*, pe care dnii învățători să o cetească și studieze temeinic și să o îmbogățească din venitele producțiilor de teatru ce vor avea.

Alegerea persoanelor

Cum alegem diletanții? Unui diletant trebuie să cere mai înainte de toate școală, adică să aibă o *carte*, măcar clasele primare din sat. Deși adesea tem, că se găsesc foarte buni și printre cei fără de carte, totuși mai cu ușurință putem instrui pe unul cu școală.

Apoi trebuie să aibă *înfațișare plăcută* și îndemănare în mișcări. Să aibă *curaj* și îndemănare de a pași pe scenă. Să aibă *glas răsunător* și *plin*, exprimare curgătoare, limpede, să mănânce cuvintele și fără să torăiască vorbirea. Mai pre sus de toate să aibă însă *atrageri* pe teatru jocul de teatru, adică să-i *placă* a învăța și preda rolul ce i se încredințează, sau pe cel și l-a ales.

Ca să putem face o bună recrutare de diletanți pentru piesa ce am hotărât să aranjăm...

credem potrivit următorul procedeu: Adunăm la școală într-o după-miază de Duminică sau sâmbătoare tineretul de amândouă sexele din sat. Se înțelege, că numai pe aceia de vârsta potrivită pentru rolurile din piesă. Le cetim piesa de teatru sau le-o povestim în rezumat, stăruind asupra persoanelor tipice, cari au rolul de frunte. Ne vom nizu de bună seamă să deșteptăm interesul lor față de acțiunea și tendința piesei. Apoi îi invităm să se anunțe, care ce fel de rol ar primi să joace. Putem chiar noi oferi rolul unora pe cari îi cunoaștem că ar avea aptitudini. Pe aceștia îi încercăm, punându-i la probă să imiteze atitudinea (purtarea) cutărei persoane, sau să imiteze un gest, sau să știe să-și prefacă glasul și alte asemenea.

După ce am făcut împărțirea rolurilor, vom da fiecăruia partea sa de memorizat (de învățat) Putem alege și doi inși pentru unu și acelaș rol (dublare). La prima probă ne vom mulțumi să o știe pe dinafară cât de cât. La probele următoare vom face ciselarea mișcărilor și intonația vorbelor. Vom fi cu grijă delicată să nu jicnim ambiția și bunul simț al nimărui prin observații dure și batjocoritoare. Orice observație și îndrumare se va face cu grijă și cu bunăvoință. E de recomandat să demonstrăm, să arătăm înșine, cum trebuie să se interpreteze rolul respectiv.

Toate acestea le-am scris, — accentuăm încă odată — nu cu scopul să facem școală — pe care nici noi n'am absolvit-o! — ci îndemnați de gândul de a fi cătuși de puțin folositori cetitorilor noștri, pe care îi interesează aceste observări, culese din experiența alor mai bine de 15 ani, în cursul cărora am ascultat mult teatru, am organizat multe reprezentații și am chiar și jucat de câteva ori.

Ținând seamă de aceste norme (îndrumări), credem că se va ajunge scopul dorit. Mișcarea teatrală va prinde simpatii în mijlocul tineretului și va deștepta și plăcerea populației dela sate. Vom continua să ținem la suprafață această chestie așa de însemnată, a teatrului sătesc.

Dr. Traian Denghel.

Invățătura despre contracte

Contractele de vindere-cumpărare n'au valoare, numai dacă sunt făcute în scris și după lege.

În vremea din urmă am băgat de seamă, că mai tot a doua-treia zi îmi pică în cancelarie câte un om de prin satele din jur și își începe povestea așa: „Aș avea o întrebare cătră domnul avocat și să facă bine d. avocat să mă învețe, că ce să fac, că uite ce-am pățit“.

— Ce-ai pățit, bădicule?

— Apoi, mă rog la dl avocat, am făcut un târg cu un om dela noi din sat cu un pământ de vre-o 8 feldere și îi l-am și plătit cu bani scumpi și-l și hâsnulesc acum, în al doilea an. Și acuma uite, ce să pățesc! Că m'a provocat vânzătorul față de 2 mărturii, că el nu mai stă pe târg, să-i slobod locul, că-mi dă banii 'napoi, că dacă nu, mă dă pe mâna avocatului. Acuma, ce zice dl avocat, ce să fac, se poate lucrul acesta? Că doar târgul l-am făcut între mărturii, cu socoteală și cu rânduială bună și am băut și aldămaș. Cum am zis, l-am dat bani grei și hâsnulesc locul. Eu gândesc, după capul meu, mă rog la d. doctor, că asta n'ar putea să se mai strice. Ce lege e aceea, mă rog la domnul, că târgul făcut odată după toată rânduiala să-l poți strica iară? Ori o fi venit vreo lege nouă, că am auzit că acuma atâtea legi noi sunt, că nici chiar domnii județi și domnii avocați nu se mai pot descălci din ele. Eu unul nu slobod, domnule, locul, să știu că mă duc până la tabla orășană.

— Stai mai încet, bade Toadere, nu te cătrăni că parecă spuneai mai înainte, că de aceea ai venit la mine să-ți dau un sfat. Și acum, uite cum stă lucrul, să știi și dta să o spui și la alți săteni de-ai dtale și volu scrie lucrul acesta și în gazeta noastră „Unirea Poporului“, să știe toți țărani noștri cari au năcazuri la fel cu a dtale.!

Cam așa povesteam mai în săptămânile trecute cu bădicu Toader din Capu Dealului și sfatul ce i-l-am dat lui, venind sărbătorile Sf. Paști și având oamenii noștri 3 zile timp de odihnă, ar fi bine să-l citească cu toți și să se ferească de necazul de care n'a știut să se ferească bădicul Toader.

Târgul trebue pus pe hârtie, în contract

Să se ia aminte și să știe toți țărani noștri, cari fac târguri cu pământ, că târgul numai atunci e bun, dacă în momentul când îl încheie, fac și contract în scris, înainte la 2 mărtori, și în contract să fie pus și numit locul care se vinde, și prețul, fiindcă altcum contractul făcut numai cu vorba nu are nici o valoare. Este o lege (ordonanță) cam șoadă, încă de pe vremea stăpânirii ungurești, care poartă No. 4420—1918 Ung. și care spune apriat, că orice înstrăinare de nemışcător (pământ, imobile) este bună și cu valoare numai atunci, dacă se face contract în scris cum am arătat mai sus, altcum târgul făcut între oameni numai cu vorba, se poate strica oricând, sau mai bine zis atâta înseamnă ca și când n'ar fi făcut și vânzătorul își poate cere locul, iar cumpărătorul își poate cere banii înapoi ori când. Adecă toată treaba merge pe omenie și pe cuvânt, altcum dacă cumpărătorul sau vânzătorul nu vrea să stea pe târg și nu se pot nărăvi laolaltă, pâra-i gata și cel ce părește după preț, ori după loc, a și câștigat, fiindcă legea nu recunoaște contractele făcute numai cu vorba, asupra pământurilor. Și aici să fie băgători de seamă sătenii noștri, că nici zestre, nici cînste cu pământuri nu se poate face fără scrisoare, după cum cere legea. Deci sătenii noștri, când fac contracte să meargă la oameni, cari cunosc legea și cari știu să facă contracte și cari îi luminează și le dau sfaturile de lipsă, ferindu-se în felul acesta de pâri, de neplăceri și dușmăni. Or fi unii cari se vor întreba că de ce-i bună legea aceasta, că doar mai de mult nu era așa, erau bune și contractele făcute între mărturii fără scrisoare. Apoi iacă de ce e bună:

Legea își are rosfurile ei bune

Întâi e bună de aceea, fiindcă se face lucrul curat și lucru de uric, și cumpărătorul dacă are contract își vede locul pus la numele lui la foale și nu mai are, poate, mai târziu năcaz cu vânzătorul care nu mai vrea să-i deie contract, că s'a răsgândit, că poate a vândut locul prea lesne, ori că și-a făcut rând de bani și nu mai are lipsă să vândă, ori că cumva a murit cumpărătorii, cari, în celea mai multe cazuri spun că ei nu știu nimica de târg, ei nu slobod pământul una cu capul și se părăsc.

Apoi legea aceasta s'a făcut pe vremea când era război și pe atunci când mai ales femeile, cari erau pe acasă și erau necăjite, bărbații lor fiind duși pe la fronturi, vindeau locurile numai așa netam — nesam, pe prețuri de nimica, la fel și fel de speculanți, cari folosindu-se de sărăcia și de strămtărea în care se găseau aceste femei, puneau mâna pe o grămadă de pământ, iar când nimeriau bărbații lor pe acasă urmau pricinii, năcazuri, pâri și cheltuieli din greu; ba multe femei și părinți mai bătrâni după câte o vorbă necăjită și des-

nădăduită, trimisă de bărbații lor de pe celea fronturi, vindeau chiar și locurile acestora și așa legea s'a gândit, că oarecum să împece aceste vinderi și cumpărări ușuraticе, din cari ieșiau o grămadă de sărăcii și necazuri.

Deși aceasta a fost o lege făcută în vremea războiului și de stăpânitori unguri, legiuitorii noștri (Consiliul dirigent) s'au gândit, că să fie legea aceasta și pe mai departe, fiindcă nu-i chiar rea, deoarece nu numai cu reforma agrară dar și altcum, câte contracte nu se fac de oamenii noștri dela sate, mai ales din ciudă, de supărare, ba prin făgădu mai de multe ori, când fs o fără veselii și vinoși; dar așa dacă e legat contractul de scrisoare, oamenii se mai gândesc ce fac, se mai înțeleg cu soțiile de acasă, mai cu părinții și dacă se duc la un om știutor de carte, după cum am spus și mai sus, le mai dă și acela sfaturi, îi mai luminează. Și așa totdeauna lasă un lucru mai bun, mai bine gândit și se încunjură pările, cheltuielile și drumurile

De încheiere deci încă odată dau sfat cetitorilor acestei gazete, și prin ei și celorlalți săteni, că atunci când e vorba de contract pentru pământ, pentru zestre s'au ori ce altă înstrăinare, să se facă numai în scris cu mărturii și după toate formele legii, iar cei cari au făcut târgul până acum și n'au contracte în scris, să caute și cu bună înțelegere să și-le facă în scris, să nu se mai prindă în lege unul cu altul, că la urmă rămân și fără bani și fără loc.

Dr. Ioan Bianu
advocat.

Conferințe economice la sate

Consilieratul agricol al județului Târnava-Mică, sfătuiindu-se cu dl Dr. Zaharie Boilă, prefectul județului, a hotărît, ca îndată ce va sosi primăvara, să țină în toate satele din județ mai multe conferințe economice în cari să lumineze sătenii despre felul cum trebuie să lucreze mai bine pământul, cum să aleagă semințele, cum să îngrijească și să crească vitele, cum să le apere de boale și altele.

Pentru ținerea acestor conferințe s'au format, după plase, mai multe grupuri de picepători în ale economiei, cari să cutriere satele, învățând pe săteni tot ce să ține de economie.

În plasa pretorială a Blajului s'au și început aceste conferințe, în 24 Martie la *Tiur*, iar în 25 Martie a. c. la *Crăciunelul-de-jos*.

În amândouă locurile au ținut conferințe dl *Ioan Maior*, consilier și vicepreședintele Camerei agricole, vorbind despre *Diferitele lucrări economice în legătură cu reforma agrară* și dl profesor *Ion Popu-Câmpeanu*, vorbind despre *Animalele păgubitoare*, arătând felul pagubei pricinuite de acelea animale, precum și chipul cum ne putem apăra de ele.

În comuna Crăciunelul-de-jos a mai vorbit și dl învățator *Munteanu*, despre *Folosul cărții*, recomandând oamenilor să cetească feliurite cărți economice, cari se găsesc în biblioteca școlii.

După conferințe elevii dela școală au declamat mai multe poezii și au cântat frumos mai multe cântăci.

Atât la *Tiur* cât și la *Crăciunel săteni* mulți au ascultat sfaturile conferențiarilor, dovedind, că sunt dornici de îmbunătățirea cât mai mare a stărilor economice în cari se găsesc.

Cine strigă: hui, hui!
Mama se vresește că nu'ți!

Ce semință să semănăm?

Sunt mulți economi, cari semința bună o vând liindcă e scumpă. Nu seamănă semința bună fiindcă ar fi pagubă să arunce în pământ astfel de semință. De aceea pentru semănat aleg numai semință slabă și plină de gozuri.

Temelia rodniciei pământului este semința bună. Dacă pământul e lucrat bine și vremea încă e potrivită, din semința bună se pot culege cu siguranță roade din belșug. Pe când dacă să seamănă semință slabă, chiar și dacă e bine lucrat pământul, roada bună nu se poate culege.

Semința slabă ușor poate să fie atacată de orice boale. Intr'o semință slabă multe boabe nu mai au putere de încolțire și chiar și dacă încolțesc, nu se pot desvolta din ele plante puternice.

Să semănăm totdeauna semința, care și-a păstrat puterea de încolțire. Mai bine să se samene semință mai puțină, dar bună, decât semință multă dar slabă. Pentru semința bună, cheltuielile nu se cruță. Mai mare pagubă are un econom, dacă seamănă semință slabă și poate e silit să-și are și samene pământul a doua oră, decât dacă seamănă semință bună pentru care a cheltuit bani mai mulți.

Puterea de încolțire a unei semințe se poate proba în chipul următor: Luăm câteva fire din semința pe care vrem s'o semănăm și numărâte le punem în cărpe umede la un loc mai calduros, să zicem după cuptor. Cărpele le ținem într'una umezite. Peste câte-va zile putem vedea câte fire au încolțit și astfel putem ști ce putere de încolțire are semința.

Pe lângă puterea de încolțire, semința trebuie să fie și sănătoasă, să fie mare și să tragă la greutate.

Semința sănătoasă e atacată mai greu de boale. Intr'un fir de semință mare și grea se găsește hrană mai multă ca și într'un fir mic, sbârcit și ușor. Deci și planta ce va răsări dintr'o semință mare, va fi mai puternică, va înfrăți mai bine, își va forma rădăcini mai multe și pe vreme sece-toasă încă va putea să trăiască mai ușor.

Semința pe care o semănăm, trebuie să fie și curată, să nu cuprindă tot felul de semințe de buruieni. Buruienile în semănături fac mare pagubă. Ele cresc mai repede și umbresc semănăturile. Din cauza aceasta semănăturile tânjesc și se prăpădesc. Afară de aceea buruienile au rădăcini mai groase și mai puternice și sug hrană multă din pământ, împiedecând hrănirea semănăturilor.

Alagerea semințelor se poate face cu teliurite mașini. Și dacă am semănat semință curată, sănătoasă și cu putere de încolțire, putem să fim siguri, că la cules vom umplea hambarele.

Ioan Pop-Câmpeanu

Cine suflă în foc, îi sar schinteile în ochi.

Mai multora. — Nu putem răspunde t tuturor celor care ne trimit lucrări (poezii, povestiri, articole sau corespondențe) spre publicare. Nu ne îngăduie nici locul nici timpul. Să fie însă siguri oricine, că lucrările bune, interesante, nicidecum nu se aruncă la coș, ci se publică mai curând sau mai târziu. Iar cele care nu ating măsura, le ardem. Acelaș lucru îl facem și cu acelea care nu sunt scrise limpede și ceteș, cu cerneală, pe-o singură față a hârtiei.

A. D. Bistrița. — Prea ne luați la trei parale pentru că nu vă spunem »grabnice« părerea noastră asupra poeziei ce ne ați trimis! Păi, Onorate Domn, noi avem de răspuns la foarte multe scrisori și nu ne îngăduie vremea să stăm smirna la dispoziția oricui are gustul să scrie versuri și să ni-le trimită nouă. Că Dv. scrieți versuri e frumos și vă privește, dar de când avem »contract« împreună, că am fi datorii să vi-le citim și să vi-le trecem noi la nemurire?! Deci mai domol nițel cu »neglijența« că nu vă șade frumos!

Am primit în cursul săptămânii câte 45 Lei de la următorii: Bucur Zaharie, Iosif Macarie, Ioan Beta, Băiețan Alexandru, Avram Besoiu, Moșan Ioan, George Oniga I. I., Ioan Zenogă I. Gr., Țăran Lazar, Rus Domnița, Uram Petru.

Câte 90 Lei de la următorii: Valeriu Stoian, Pârțilă Dănilă, Cerghizan Gheorghe, Cosor Nicolae, Ștefan Iacob, Nistor Ioan, Popa Leon a Buțului, Ioan Covrig Samoilă, Arcadie Crâșnic, Androne Oltean, Toma Muntean.

Câte 180 Lei. Petre Vasile, Notariatul Făget, George Anghi, George Rus, Ioan Botoș, Ioan Medan, M. Dobos și Gh. Adam, Elena Dragoș, Aureliu Budac, Dr. Ștefan Drăgușan, Libotean Macacavei, Nicolae Briciu, Ilie Stoian.

Redactor: IULIU MAIORE.

Arhiepiscopia română unită — Blaj

Nr. 1972/1929

Concurs

Pentru postul de inginer-arhitect arhiepiscopozan publicăm prin aceasta concurs cu terminul de 8 Aprilie 1929.

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt: 1. Lei 1000 lunar, diurn din bugetul Ministerului Cultelor și Artelor; 2. 80% din taxele după operatele tehnice și comisii nile tehnice, ce i-se vor încredința, car-taxe însă nu vor fi mai mari de 50% din taxele cuprinse în tariful »Societății arhitecților diplomați«.

Intrucât persoana angajată nu va locui în Blaj, va fi obligată a se deplasa la Blaj cel puțin pe o zi din săptămână, unde va sta la dispoziția acestui Consistor și a Veneratului Capitu, pentru îndeplinirea agendelor sale, punându-i-sela dispoziție un birou la Administrația centrală capitulară.

Intreg serviciul, cu toate drepturile și datorințele, vor fi precizate într'un contract.

Concurenții vor avea să-și înainteze cererile la acest Consistor însoțite de documente, din cari să se vadă calificația lor academică și practica de până acum.

Blaj, din sedința consistorială, ținută a 19 Martie 1929.

(708) 1—1

(ss) Dr. Vasile Suciș
arhiepiscop și mitropolit

□ □ RECLAMA □ □
□ □ este sufletul comerțului □ □

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Nr. 1211—1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 4320/1928 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclaman-tului Ferdinand Kampf repr. prin advocat Dr. Ilarie Aldea pentru încasarea creanței 8000 Lei bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 10 Aprilie 1929 orele 11 a. m. la fața locului în com. Roșia de Secaș, la locuș urmăritului unde se vând prin licitațiune publică judiciară și anume; masă, birou, toaletă și altele în valoare de 12500 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Dumbrăveni la 6 Martie 1929.

NICULAE BACIU
portărel

(707) 1—1

Nr. 958—1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 3142/1928 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Pavel Danciu repr. prin advocatul Dr. Ludovic Enyedi, pentru încasarea creanței de 4100 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Aprilie 1929 orele 1 p. m. la fața locului în com. Cergăul-mic, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume: vacă, fân, coșer, și altele în valoare de 17000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 12 Martie 1929.

NICULAE BACIU
portărel.

(704) 1—1

De vânzare

o mașină de trelerat

sistem »Első Magyar Gazdagsági Gépgy. R. T.« Budapesta, 900 mm. cu motor benzina de 8—10 H. P. sistem »Osers Bauer«, foarte bună, cu toate celea necesare. Poate îmblăți până la un vagon de grâu pe zi. Se află de vânzare la

DUMITRU BEREA

(706) 1—1

în Păuca, Jud. Sibiu

Pomi roditori

de tot felul, cu trunchi și coroană bine formate se vând cu preț redus, la

Pipiniera de pomi și vițe altoite

»TRITEANU«, Războieni, jud. Turda.

Puișii de salcâmi (acății) de 50—60 cm lungi, numai cu 400 Lei 1000 de bucăți.

(699) 1—3

Cereți ofertă specială.

2 Vieri albi creți

de câte 7 luni, se află de vânzare în Bucurdea Grănoasă, p. Blaj, la

(705) 2—1

Boitor Ferent